

Redaktören har ordet...

Bästa läsare!

Tyvärr har hela två år gått sedan det senaste numret av NA. Något jag är den förste att beklaga. Det har sina orsaker.

Jag är dock glad över att få ut tidningen nu och att den också innehåller intressanta artiklar och icke minst bilder att begrunda och kanske även beundra.

Att vår tidning fyller ett stort värde råder det nog ingen tveksamhet om och jag är mycket tacksam gentemot dem som lämnar bidrag till tidningen - fler är välkomna, när skrivarlusten faller på. Redaktionen behöver även förstärkning. Vi behöver också fundera på hur vi skall försöka utveckla arbetet med tidningen och hur vi kanske kan samverka med de övriga kamratföreningarna på olika sätt, även i detta sammanhang.

Förutom aktuellt material innehåller tidningen förstås även äldre berättelser, minnen och historia. Det är mycket värdefullt och det finns en hel del områden som det är anledning att uppmärksamma i reg:s med föregångares historia.

I och med avvecklingen av garnisonen har nu också slutligen reg:s arkiv överförts till Krigsarkivet, men där finns oanade källor till fördjupningar och det är min förhoppning att det skall bli möjligt att utnyttja det materialet på något sätt även i framtiden med hjälp av hugade medlemmar i Stockholmsområdet och kanske en och annan student också - vem vet. På närmare håll finns det också ett stort material i det blivande garnisonsmuseets samlingar och en hel del på Föreningsarkivet i Jämtlands län, FAJ, från de olika föreningarna. En förening har dessutom mer eller mindre gått i graven och är under avveckling - det är Östersunds artilleribefälsutbildningsförening, Ösd ArtBf.

Så min innerliga uppmaning till Er medlemmar är klar, gör som Ali Ahlberg, Roger Meijer m.fl. och hör av Er med bidrag!

Vad har då hänt med mig efter garnisonens avveckling? Jo, jag har haft ett intressant år som projektanställd på Jämtlands läns bibliotek, JLB i Östersund - hittade intressant material för NA även där under katalogisering av tryck före 1830. Mycket intressant. Jag slutade där den sista juli i år och har nu det stora nöjet att få arbeta som kommunarkivarie i Åre kommun - utvecklande på många sätt!

C Red, nu även på www.are.se

Hr ordf. har ordet!

Norrlandsartillerister !

Inledningsvis så vill jag tacka er för att ha fått förtroendet att som Ordförande i föreningen tillsammans med övriga i styrelsen få leda verksamheten framöver. Det är en ära och en uppgift som glädjer mig och övriga i styrelsen. Jag vill tacka vår numera fd. ordförande Sven-Ove Abrahamsson för en utmärkt insats som tidigare ordförande i föreningen.

För er alla som ej har haft möjlighet att stifta bekantskap med mig så tarvas kanske en kort personbeskrivning av min militära verksamhet.

- Inryckte som KB E hos plutonchef Bo Östlund 1978
- ArtKAS AspS 1 78-79
- ArtKAS AspS 2 79
- Instr 2.komp 79-80
- Krigsskolan 80-81
- Plutonchef 81-83
- KHS HK (fd AIRS) 83-83
- Plutonchef 84-85
- SkyddsS 85-87
- MHS AAK 87-88
- Lärare KS 88-89
- ArtSS 89-90
- Kompch 90-93 (5.komp)
- C Sekt 1 A4 93-97
- Lärare ATS 97-98
- Stabschef MHS Ö 98-00
- Sektchef /Informationschef MHS Ö 00-05

I och med garnisonsnedläggningen valde jag att stanna i Jämtland och lämnade därför Forsvarsmakten och befinner mig nu som man säger "mellan två jobb", vilket 2007 kom att leda till flytt till Härnösand!

KfNA befinner sig i ett läge som har krävt och fortsatt kommer att kräva medlemsinsatser. Det handlar framförallt om tillvaratagande av alla våra materiella tillgångar. Vad vill vi och bör ha kvar, vad kan efter en kommande analys lämpa sig för den kommande museiverksamheten ute vid Optand. Vad ska vi gallra ut på ett eller annat sätt.

Ett antal medlemmar arbetar tisdagar och fredagar med att inventera, fotografera och dokumentera all den mtrl som nu finns ute på fd F 4 men tidigare förvarades i bla "skotska förrådet" - stor heder till dom.

VU med Lars Lindblad i spetsen har planerat in ett antal aktiviteter under 2008. Förutom S:a Barbara som har blivit föreningens årliga höjdpunkt, i alla fall vad avser deltagandet.

Våra tillgångar ekonomiskt är som vanligt goda, Erik Nilsson sköter våra "pengar" exemplariskt hemma från Undersåker. Stugorna är i gott skick även om i mitt tycke nyttjandegraden från medlemmarna kunde våra högre. I ett avseende har

vi dock ett problem - Inte nog med att "Grannas skithus har ramlat" - det har även vårt! Åtminstone det vid vår stuga vid Ranglan. Stugfogden Johan Danielsson har därför bemyndigats att skyndsamt införskaffa och upprätta ett nytt på samma plats. Därutöver har "fogden för Ranglan" en plan för underhåll av både stugan och karolinermonumentet som kommer att kräva medlemsinsatser. Mer om detta i verksamhetsplanen för 2008.

Talldungen fick sig en omgång av höststormarna 2006, nedfallna grenar och ris som medför att vi för göra en extrainsats i vår vid städdagen. Som ni säkert vet så är det nu nya hyresgäster på gamla ATS-området. Försäkringskassan är den största som övertagit hela ATS skolhus. Därutöver planeras bla att samtliga "blåljusmyndigheter" (Polis, Räddningstjänst, SOS, Ambulans, Åklagarmyndighet mfl.) skall "omgruppera och samlokaliseras i en del av Teknikhuset. Stängslet runt "ATS-området" kommer att rivas varför Sten Bredberg och Mikael Andersson varit i kontakt med och fått klartecken av markägaren (Kommunen) att vi får upprätta en hjärdsgränd runt "vår" Talldunge. Dels av estetiska skäl men även för att markera en gräns för "ditt och mitt". Detta arbete kommer sannolikt att utföras under 2007.

Stockholms Batteriet har ny Batterichef, vår fd Regementschef Lars Lagrell, Lycka till Lars och övriga i batteriet med er verksamhet.

Avslutningsvis så vill jag önska er alla en god fortsättning på det nya året.

Mikael Wikner
Eder Ordförande
Anm. ursprungligen skriven
för NA, nov. 2006

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2005 - 2006

Verksamhetsåret har i mångt och mycket präglats av garnisonsnedläggningen, i huvudsak har dock verksamheten genomförts enligt den av årsmötet fastlagda planen.

Årsmötet inleddes den 28/9 med samling vid Kommendanthuset. Därefter fortsatte deltagarna till regementets grav för en enkel ceremoni med kransnedläggning.

Årsmötet genomfördes enligt stadgarna i god ordning och med bra deltagaranslutning. Årsmötet konstaterade att föreningens ekonomi är bra och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Verksamhetsplan och stat för det kommande verksamhetsåret godkändes av årsmötet. Därefter intogs middag på massen I 5. Ett femtiotal medlemmar deltog.

Styrelsen 05-06 konstituerades enligt nedan:

Ordförande:	Sven-Owe Abrahamsson
Vice ordförande:	Sten Bredberg
(Traditionsansvarig / Museiorg)	
Sekreterare:	Peter Kardin, VU/ Bitr. red.
Vice sekreterare:	Bo Jonsson
Kassaförvaltare:	Erik Nilsson
Materielansvarig:	BG Olsson, VU
Klubbmästare:	Sören Blomberg
Ordförande VU:	Lars Lindblad, Medlems-registrator
Chefredaktör:	Mikael Andersson, Museiorg
Ledamöter	Sven Hultman, VU/ 1:e vice ordf. VU Bo Östlund, VU Leif Haglund, VU Sten Ulding Ivar Palmqrantz Eva Noteby
Suppleant:	Roger Hedlund
Adjungerade:	Rolf Maserius, Stugfogde
fogde	Johan Danielsson, Stug-
Som ansvarig för utlåning av Talldungens stugor utsågs Mikael Andersson	
VU = Verkställande utskott	
Revisorer:	Bengt-Olov Carlsson Lennart Gillblad
Revisorsuppleant:	Mikael Wikner
Valberedning:	Dennis Blom, sammankallande
	Berit Svedin Stefan Nilsson

Fem protokollförda styrelsemöten samt ett extra årsmöte har genomförts efter föregående årsmöte.

Det extra årsmötet genomfördes 05-12-04 då beslut fattades om bildandet av underavdelningen MHS Ö vänner.

Övriga styrelsemötestidpunkter har varit 051109, 060125, 060321, 060502, och 060613.

KfNA representeras av Sten Bredberg i Militär-museiföreningen Jämtlands styrelse, BG Olsson är suppleant. Museiföreningen har till uppgift att omhänderta, vårda och synliggöra det militära kulturarvet i Jämtlands län. Museiföreningens för dagen viktigaste uppgift är att fortsättningsvis tillsammans med övriga intressenter arbeta vidare med "Projekt Optand Teknikland".

KfNa har under året tömt plåtförrådet på A 4 samt en källarlokal på Grytan där främst dokumentation och böcker förvarades. Denna materiel finns nu i förrådslokaler på fd F 4.

Vi bildar tillsammans med kamratföreningarna ur I 5 och F 4, Traditionsmässen Garnissonssällskapet. Vi har ett kontrakt med fastighetsbolaget Fältjägaren AB som i korthet innebär att vi får rabatterade priser i utbyte mot att Fältjägaren lånar våra traditionsföremål. Kontraktet löper 6 mån.

Upprustningen av fjällstugan vid Ranglan har fortsatt enligt plan. Husen i Talldungen föreslås av kommunen (i detaljplanen rörande Fyrvalle) få en q-bestämmelse vilken innebär att byggnaderna inte får rivas eller förvanskas. Byggnaderna har enligt detaljplanen ett högt kulturhistoriskt värde.

Regementets grav har under året fått en nödvändig uppfräschning.

Norrlandsartilleristen 2005 utkom traditionsenligt i samband med S:ta Barbarafirandet. Redaktionen har bestått av Mikael Andersson som chefredaktör med Peter Kardin som biträdande.

Firandet av artilleriets skyddshelgon S:ta Barbara den 12-04 fortsatte i enlighet med tidigare års tradition. Även i år deltog ett stort antal medlemmar och ca 120 hungriga kamrater inmundigade ett läckert julbord på massen I 5.

02-15 genomförde 17 medlemmar ett studiebesök vid Dille Gärd. Ett intressant och givande besök vid en friskola med inriktning utbildning på islandshästar.

Förening gav möjlighet att till subventionerat pris medfölja en resa till Tallin med Dororesor. 16 deltagare deltog i resan där Sören Blomberg fungerade som reseledare. Resan genomfördes i god ordning med avresa 05-28 och återfärd 05-31.

Förra årets segrare Dan-Erik Danielsson arrangerade med bravur Bendz pris som genomfördes i Multi challenge-hallen. Tävlingen genomfördes 06-02 och bland tävlingsmomenten kan nämnas gocart-körning, skytte med laserpistol. Tävlingen som var mycket uppskattad avslutades med en middag i samma byggnad. Ett knappt tjugotal deltog i tävlandet och ca 30 deltog i middagen. Lars-Göran Jönsson segrade och har till uppdrag att ansvara för 2007 års tävling.

Surströmming avnjöts av ett 40-tal medlemmar i Pliktverkets lokaler

Den årligen återkommande vårstädningen genomfördes i anslutning till styrelsemötet 05-02.

Kamratföreningen fyllde 70 år på Nationaldagen. Följaktligen fick födelsedagen en pampig inramning, där Sten Bredberg iförd uniform m/ä deltog med föreningens standar i den fanvakt som var uppställd vid Rådhuset.

Medlemsantal 2006-09-01

Under verksamhetsåret har föreningen ökat med 25 medlemmar till 755. Från hösten 2005 ingår föreningen MHS Ö Vänner (från den nu nedlagda militärhögskolan i Östersund) med 40 medlemmar. Stockholms batteri 132 medlemmar (-1 från föregående år).

Av ovanstående är 14 hedersmedlemmar, 570 ständiga medlemmar och 79 familjemedlemmar.

4 medlemmar har avslutat sitt medlemskap.

In memoriam

Under verksamhetsåret 05-06 avlidna medlemmar, som kommit till styrelsens kännedom.

Lars A Nilsson, Claes Ståhle, Lennart Ahlmén, Ingvar Dandanell, K-H Sandberg, N E Håkansson, Enar Månsson, Bertil Rettig, Arne Jernberg, Lennart Fredman, Rune Johnsson och Ivar Bergström.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2006-2007

Det gångna verksamhetsåret har varit ett intensivt år när det gäller inventering och dokumentering av föreningens materiel. Många dagsverken är nedlagda av ett fåtal medlemmar, för vilket de ska ha stort tack och erkännande för. I övrigt har verksamhetsplanen genomförts med ett undantag samt några tillägg.

Årsmötet den 28/9 genomfördes enligt tradition med samling i talldungen för att följas av ceremoni vid regementets grav med kransnedläggning och korum ledd av vår fd. garnisonspastor Håkan Nilsson som visade sin färdighet att framföra psalmer på kornett. Mötet avslutades med middag på fd. I5 officersmäss i god stämning där Sven-Owe Abrahamsson avtackades som avgående ordförande. Ett tack till Sven-Owe för hans engagemang och insatser som ordförande.

Föreningens ekonomi konstaterades stabil och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Verksamhetsplan och stat för kommande verksamhetsåret godkändes.

Vid styrelsemötet konstituerades styrelsen 06-07 enligt följande:

Ordförande: Mikael Wikner
 Vice ordförande: Sten Bredberg
(Tillika föreningens traditionsförvaltare)
 Sekreterare: Bo Jonsson
 Vice sekreterare: Peter Kardin, VU
 Ordf VU: Lars Lindblad
 Kassaförvaltare: Erik Nilsson, VU
 Materialförvaltare: BG Olsson
 Ledamöter:
 Mikael Andersson C Red NA, Sören Blomberg
 Klubbmästare, Åke Boman, Leif Haglund, VU,
 Sven Hultman, VU, Ivar Palmqrantz, Bo Östlund
 och Eva Noteby
 Suppleant: Roger Hedlund
 Adjungerade:
 Rolf Maserius, Stugfogde Talldungen och Johan
 Da, nielsson, Stugfogde Ranglan
 (VU = Verkställande utskott)

Till ansvarig för utlåning av Talldungens utsågs Mikael Andersson. Detta förhållande har under året ändrats till Sten Bredberg som ansvarig och Mikael Andersson som nyckelansvarig. Detta i samband med att beslut om förändringar gällande extern utlåning av stugorna beslutades av styrelsen.

Revisorer: Bengt-Olof Carlsson och
 Lennart Gillblad
 Revisorsuppleant: Lars Andersson

Valberedning:
 Dennis Blom (sammankallande), Berit Svedin och
 Stefan Nilsson

Sju stycken protokollförda styrelsemöten har genomförts under verksamhetsåret, 2 st 2006 samt 5 st 2007)

S:a Barbara genomfördes med som vanligt stort deltagarantal den 4.dec på fd. I5 officersmäss med glad stämning och högt i tak. Erfarenheten är dock att lokalen är för liten i förhållande till deltagarantalet varför det kommande firandet kommer att förläggas till den nyrenoverade fd. personalmatsalen I5. Ett stort tack till Bo Östlund som under några år burit huvudansvaret men som nu kommer att bli avlöst.

En ny men med säkerhet återkommande aktivitet var den ost- och vinprovning som genomfördes i februari. Med finess hade Sten kombinerat goda ostar och goda viner tillsammans med Raftsjöhöjdens gårdsmejeri.

Ett tjugotal deltagare fick med inlevelse sig beskrivet osttillverkningens konster, samt fick avsmaka ett antal olika ostsorser tillsammans med viner som Sten valt ut. Att det hela utspelade sig på A4 officersmäss och i Åcke Åslund rummet gjorde det till en helhetsupplevelse.

Bendz pris arrangerades av förra årets segrare Lars-Göran Jönsson. Tävlingen gick av stapeln som förra året på Multi-Challenge hallen i Östersund som drivs och ägs av fd A4 officerarna Dennis Blom och Jan Målberg. De tävlande prövades i teoretiska kunskaper om A4 historia, co-cart, skytte samt klurigheter som skall lösas i grupp. Segrande ur striden gick Magnus Olofsson som får äran att arrangera nästa tävling. I samband med den efterföljande middagen hade ordföranden äran att få utdela NOR till Stig Andersson och Nils-Henrik Wallinder.

I försommarsol genomfördes den årliga städningen av Talldungen. Årets städning blev omfattande i efterdyningarna av oktoberstormarna som blåst ner ett stort antal tallgrenar av m/större. God uppslutning gjorde dock att Talldungen kunde återställas i ursprungligt skick.

Ett av huvudnumren för verksamhetsåret, besök vid Arvemuseet i Arvesund, lunchutflykt med ångbåten Storsjön samt middag, övernattnings samt aktiviteter på Wången fick tyvärr ställas in på grund av för få anmälda deltagare. Tråkigt men sant.

Utöver ovanstående har som inledningsvis nämnts, det huvudsakliga engagemanget varit arbetet med föreningens mtrl. Inventering och dokumentering av allt från böcker, foton, persedlar, riktinstrument, pjäser, lastbilar, bandvagnar etc etc. Ett arbete som nu är på sluttampen. En av entusiasterna var Åke Boman som i samband med detta arbete skadades så svårt att han senare omkom. Frid över hans minne.

Föreningen har genom beslut i styrelsen bistått hans anhöriga med kostnader i samband med Åkes vistelser på sjukhus.

Etableringen av ett upplevelsebaserat garnisonsgemensamt museum på OPE är ett projekt som tagit form men är i sin linda och kommer att kräva ett omfattande engagemang framgent. Sten och Mikael A är våra företrädare i projektet fn.

Kopplat till detta deltog föreningen tillsammans med övriga kamratföreningar i Expo Norr mässan i juli där garnisonen och dess delar presenterades i ett historiskt perspektiv.

Som ingen kunnat undgå har Norrlandsartilleristen uteblivit ett nummer. Det är olyckligt men har sina skäl. NA kommer dock att utges med målsättning dec 2007. För framtiden krävs dock ett engagemang från medlemmarna för att tidningen skall ha en framtid.

Avslutningsvis har föreningen genom beslut i styrelsen investerat i ett nytt "skithus" vid stugan i Ranglan (det gamla "stod där och luta"). Runt Talldungen har en drygt 200 m lång gårdsgård anlagts, dels maa att staketet runt fd. ATS sannolikt kommer att tas ned men även för att "markera revir" och försköna Talldungen.

Medlemsantal 2007-09-01

Under verksamhetsåret har föreningen ökat med 10 medlemmar till 765.

Föreningen MHS Ö Vänner 40 medlemmar.

Stockholms Batteri 133 medlemmar (+ 1)

Av ovanstående är 14 hedersmedlemmar, 619 ständiga medlemmar och 83 familjemedlemmar.

Som ny i kamratföreningen var det en sann upplevelse att fira Santa Barbara tillsammans med ett 100 tal personer i varierande ålder. Årets firande ägde rum på Jämtlands Fältjägarregemente, eller som det nu kallas avvecklingsorganisation I 5. Mässen på I 5 kommer förhoppningsvis att bli en gemensam garnisonsmäss.

Vi samlades utanför kanslihuset där firandet tog sin början på traditionsenligt vis med glögg och stockbräror, som dagen till ära vägrade att brinna. Under en gatlyktas sken hälsade Sten Bredberg välkommen och berättade att föreningens ordförande; SO Abrahamsson befann sig på varmare breddgrader denna dag. Innan själva talet hölls ett extra årsmöte med anledning av förslaget att MHS Ö vänner blir en underavdelning till Kamratföreningen Norrlandsartillerister, i likhet med Stockholmsbatteri.

Så var det då dags för det traditionsenliga Santa Barbara talet, framfört av vår lyriker, Sten Bredberg. Sten hade för ovanlighetens skull ej erhållit något meddelande från Sankta Barbara. Sten hade själv några synpunkter om varför så var fallet. Talet avslutades med en något

SANKTA BARBARA FIRANDE 2005

annorlunda Sankta Barbara salut. Tidigare har saluten skjutits med en 7,1/2 centimeters kanon modell 1902. Nu hade olyckliga omständigheter gjort att denna kanon ej ville infinna sig. Saluten avlossades istället med hjälp av det tunga artilleriet i form av en fyrverkeripjäs vid namn Apollo.

Innan middagen upplyste Sten Bredberg om att boken Norrlands Artilleriregementes historia samt Sten Linddahls beredskapsverk fanns för utdelning i bakluckan på hans bil.

Efter detta var det dags att gå upp till mässen för att frossa julbord som Lena Jakobsson med personal ställt i ordning. Fyra långbord var dukade i salongen och matsalen. I varje rum fanns ett bord dukat med julens läckerheter. Ståhlhandskes trio hade ställt upp sin utrustning i salongen för att underhålla under middagen. Trion

spelade julmusik och sakta lägrade sig julstämningen. Även dessa herrar fick sedermera sätta sig till bords och avnjuta maten. Innan det var dags att ta om på julbordet tog Sten Bredberg åter till orda och som avslutning sjöngs snappsvisornas snappsvisa "Grannas skithus".

Middagen avslutades med kaffe och i samband med det hade Mikael Andersson utdelningen av 2005 års Norrlandsartilleristen, den 67:e i ordningen. Bredvid Mikael i kompassrummet kunde alla köpa julklappar till nära och kära i form av slipsnålar och dylikt med kamratföreningens emblem.

Efter en stund började vi deltagare sakta röra oss hemåt, mätta och belättna. Ett stort tack till de i föreningen som varje år fixar en sådan fin fest. Det var en rolig upplevelse och det var inte sista gången jag deltog på firandet.

För Norrlandsartilleristen

Johanna Kardin

Barbara-publik åhör talet 2006

In memoriam

Under verksamhetsåret 2006-2007 avlidna medlemmar, som kommit till styrelsens kännedom.

Gösta Brorsson
Sven R Holmberg
Henry Eriksson
Anton Bolinder

Lars Nesterud
John-Erik Jonsson
Bertil Höglund
Åke Bohman

Ärade Artillerister!

På något sätt måste vi konstatera att utvecklingen har gått emot oss.

Att vi artillerister på vår högtidsdag skall stå här på I 5:s kaserngård och skjuta vår Barbarasalut är ju nesligt i sig, att vi dessutom har fått gå till polisen och begära tillstånd och därutöver betala stämpelavgift på 600 kr visar att det går utför med vårt land.

Efter att häromdagen ha lyssnat på ett antal för vårt land ovanligt skarpsynta och modiga personer, som uttryckte det som de flesta människor insett men inte tidigare vågat uttrycka, nämligen att vi har en regering med en ledare som är en skruv. Under hans regering har man lagt ner A 4, A 3, A 1, A 7, A 8 och nu slutligen desarmerat A 9 och deporterat dem till Boden. Om vi tog de pjäser vi nu kört ut från skottiska förrådet till F 4 och skänkte dessa till A 9 skulle det svenska artilleriets numerär fördubblas.

Efter tsunamikommisionen måste komma en Barbara-kommision!

Vi Ni om att det är åttonde gången jag står här sedan regementets nedläggning och skall försöka hålla ett inspirerande tal till S:ta Barbara. Förutom att det är svårt att förnya sig så många gånger så måste man väl också tycka att de yttre omständigheterna inte precis har gynnat saken. Vad skall egentligen S:ta Barbara tro om oss?

Jag skall välja ut några stycken ur varje tal sedan 1998 så vi får en liten rekapitulation på vad som hänt och sagts. Men jag tänker inte berätta om historien kring S:ta Barbara. När jag gick igenom mina tidigare tal såg jag nämligen att jag rekapitulerat den ett antal gånger. Förresten är det Er plikt som artillerister att kunna denna historia. Men jag kan ju i alla fall påminna Er om att 4 december var alltså Barbaras dödsdag.

1998 I år vill jag som en särskild hedersbetygelse utse årets artillerist inom Kamratföreningen. Det är den artillerist, som har sett till att även under 1998 har det skjutits skarpt med artilleri i Östersunds garnison. Nämligen Leif Haglund som skjutit med 10,5 cm haub m/40 ur A4 museum för eldledningsutbildningen inom NB5.

1999 Jag hade nämligen en uppenbarelse (Det var första gången) när hon talade till mig. Hon berättade att hon var sorgsen över den utveckling, som hade skett här i Östersund. Hon tänkte gärna tillbaka till flydda tider då hon ofta besökte Jämtland för lite livsnjutning. En plats som hon ofta sökte sig till var Tjusarudden inte bara för dess vackra namn utan för att platsen ofta bjöd det skådespel hon så högt värderade. Hon anförtrorde mig att Grytan hade länge varit den plats dit hon helst begav sig i vårt land. Nu när inte Grytan var sig likt hade hon sökt sig till andra kända artilleriplatser, men aldrig fick hon uppleva samma Framåtanda Fältmässighet och Sammanhållning som på Grytan.

2000 Nu har hon engagerat sig i kampen för regementets mörsare. Hon menade att även om de i verkligheten aldrig åstadkommit något artillerimuller, så representerade ju dessa gamla museipjäser en särskild livskultur, som stod långt över den som nu höll på att flytta in i A4:s ärevärdiga lokaler. Hon noterade med glädje

att jag och många med mig åtminstone verbalt ställt upp till försvar för denna livskultur. Kunde man inte försvara dessa mörsare på annat sätt än bara verbalt? Skulle man inte kunna rikta om dem, så att dessa antiartillerister flydde fältet på sin stora rädsla för kanoner?

2001 var mörsarna fortfarande på tapeten och S:ta Barbara framförde till mig för det första en beklagan över inställningen hos de människor, som numera har tagit våra vackra kaserner i besittning, att de på ett hedniskt sätt sopat bort nästan alla artilleristiska traditioner och till och med låtit bortföra nästan alla de oändligt vackra mörsarna vars ljuva artillerimuller man numera inte ens kan ana. I sin nåd tillät hon sig dock ge lite beröm åt att två mörsare fick stå kvar. Till sin oerhörda förvåning hade hon också erfarit att samma enfaldiga människor, som skövlat A4 på de sista artilleripjäserna hade låtit mäktigt artillerimuller ljuda framför domkyrkan i Härnösand. Med anledning av denna goda gärning skulle hon uppskatta om en helgonbild av henne själv kunde placeras i domkyrkan.

2002 var första gången jag fick ett email av Sankta Barbara. Hon hade ett förslag på att vi skulle verka för att fler doktorer examinerades vid den här Mitthögskolan. Hon uttryckte faktiskt en viss förståelse för att Mitthögskolan trots allt kanske hade tillägnat sig lite artilleristisk uppfostran, som i alla fall då och då kunde njuta av en vacker salut.

Förresten hade hon uppmärksammat att en fräck person hade sett till att ta bort A4:s minnessten. Om inte den stenen återplacerades på en bra plats så skulle hon minsann se till att den där personen råkade ut för blix och dunder!

Vi vet ju nu att detta hot uppenbart togs på allvar.

2003 Då var Sankta Barbara riktigt missnöjd med förhållandena i vårt land. Det hade kommit till hennes kännedom att höga generaler hellre spenderat pengar avsedda för artillerigranater på vin, sprit och resor samt feta arvoden till sina lyxhustrur. Detta var ett förhållande, som hon fann utomordentligt allvarligt.

Särskilt kritisk var hon mot värsten av dem alla. Han som lustigt nog lyckats plantera in ordet "heder" i sitt namn. Det enda han kunde fyra av var väl Champagnekorkar trodde S:ta Barbara.

Även 2004 fick jag ett mail från S:ta Barbara. Denna gång var hon om möjligt ännu mer förgrymmad på alla generaler i Stockholm. Hon förutspådde att deras mål var att avveckla alla regementen och övergå till ett nätverksförsvar, som enkelt kunde skötas från datorer i HKV i Stockholm. Den enda kompetens som i slutänden skulle krävas var att man var minst överste. Målet var att man vid ett fullständigt utbyggt nätverksförsvar skulle klara det på c:a 2000 överstar och 500 generaler (Dessa senare ville helst ha med sina fruar förstås)

Ett sådant försvar skulle ju som alla inser också ha en oerhört avskräckande effekt på eventuella angripare.

I år har inte S:ta Barbara hört av sig och jag tror faktiskt att hon har gett upp när det gäller artillerister i Östersund, eller också anser hon mig som fullständigt oduglig när det gäller att framföra hennes åsikter. Ur den synvinkeln vore det kanske klokt att låta någon bättre

skickad ta över denna syssla.

I alla fall så har jag förstått att det här vi försökt med i hela november. Det håller inte. Det går inte att lura S:ta Barbara på det sättet. Kanoner i all ära alltså, men står det ARECO på kanonerna så är det fel. Det skall stå Bofors eller möjligen Krupp.

Jag skall i alla fall göra ett försök att blidka S:ta Barbara och läsa en dikt till hennes ära. En dikt som en gång Mikael Bellman skrev 1786 och det gjorde han inte som artillerist utan för att han hade sådan otrolig skräck för åskan.

Må Ni unna
Mig förkunna
Barbaras skål!
Vår hjältinna
Riddarinna
Dråplig kvinna
Gör Dig färdig
Bror var värdig
Henne hylla
Höj glasena
Töm kärlena
Leve S:ta Barbara!
Och i stället för att tömma glasena
Skjut Sankta Barbara salut!!

Sten talar, årsmötesmiddagen 28/9-2005. Foto: C Red

Från firandet av S:a Barbara 2006

Så var det då dags för vår årligen återkommande tradition att fira vårt skyddshelgon S:a Barbara, denna gång den 9:e i ordning.

Den 4 december möttes närmare 100-talet medlemmar i Kamratföreningen Norrlandsartillerister till årets firande som vi numera genomför tillsammans med Jämtlands Fältartilleri (JFA). S:a Barbara firas för övrigt av många artillerister runt om i världen. Arrangemanget är också en uppskattad avslutning av de fastställda aktiviteterna för 2006.

Samling denna gång vid Jägargården på f d I 5. Här bjöd Kamratföreningen på glögg med tillbehör. Det fanns att välja mellan stark och svag glögg. Det fick för undertecknads del bli den starka varianten innanför västen med tanke på den snart stundande utevistelsen.

För säkerhets skull fick det bli backning på det starka.

I samband med glöggandet blev det en härlig stämning i lokalen och många goda samtal kamrater emellan. Det är också glädjande att det kvinnliga inslaget vid denna aktivitet blir större för vart år som går.

Så blev det uppbrott för just utevistelsen. Det var dags för Sten Bredbergs tal till S:a Barbara. Det var en härlig och ljum kväll för att vara så sent på året, plusgrader, nästan ingen vind och en i det närmaste fullmåne som tittade ned på oss och lyste upp landskapet.

Så klev då Sten fram på Jägargårdens trappa för just talet.

Stockvedsbrasan lyste detta år med sin frånvaro, det var eldningsförbud i området. Vår herre hade dock räknat med detta och såg till att kvällen var just ljummen och behaglig.

Eftersom Sten har hållit ett antal olika tal genom åren fick vi detta år en repris av 1998-års tal. Utifrån detta fick vi höra berättelsen om S:a Barbaras historia vilket uppskattades stort och speciellt av oss som har kort minne.

Att vi artillerister runt om på vårt klot har ett skyddshelgon är ganska naturligt. En gång i tiden var det nästan lika farligt att befinna sig bakom kanonpjäserna som framför. Det var med andra ord med livet som

insats som vi artillerister verkade utifrån. Beträffande talet i sin helhet, se vidstående artikel (alternativt sid...).

Utomhusvistelsen avslutades här med att JFA sköt salut för S:a Barbara. Två rungande skott ekade i området och marken skakade något. Allmänheten var förvarnade via radion att det skulle mullra rejält när vi artillerister firar vårt helgon. Det var en värdig avslutning av talet.

Nu kurrade våra magar efter godsaker varför kosan styrdes till Traditionsmässen Garnisonssällskapet för intagande av årets julbuffé.

Hungrig, långa köer och ett gott julöl hjälpte till att få smaklökarna på topp. Och visst hade personalen fått till både mycken och god mat.

Tallrikarna var dock i minsta laget så det fick bli backning ett antal gånger. Bra i och för sig för motionen så att det gick att packa ner ännu mera.

Som sagt rikligt med mat. Från det kallskurna kan nämnas korvar av olika beskaffenhet, pressylta, sillar, ägghalvor (en av undertecknads favoriter), gravad lax, kalvsylta, rödbetssallad och naturligtvis skinka med tillbehör och en hel del annat.

Under buffén passade ordföranden Mikael Wikner och ledamoten Lars Lindblad att informera om kommande aktiviteter.

Så åter till maten och nu var det dags för småvarmt i form av bland annat köttbullar, prinskorv, janssons, revbensspjäll och julkorv. Och när alla var nästan klara fylldes det på med lutfisk med kryddpeppar, sås och

potatis. Lutfisken var en riktig höjdare, fast och fin i konsistensen. Synd bara att de flesta voro alltför mätta för att det skulle bli ett större intag av delikatessen. Som avslutning fanns också ostar i olika former.

Under buffén underhöll också våra egna duktiga musiker i form av Johnny Stålhandske, Stig Maxe och Ingvar Eklund med härlig musik som ytterligare förhöjde stämningen.

Kvällen avrundades i de inre salongerna med kaffe och, i förekommande fall, något starkt från baren under trivsamma former.

Som alltid i goda vänners lag rinner tiden iväg och så småningom var det dags för hemfärd i den sköna natten.

Frösön den 30 december 2006

Rolf G. Swedbergh

Bendz pris 2006

Så var det dags för årets upplaga av Bendz pris, en riktig tävling med anor. Vi samlades denna gång i Multi Challenge.- En ny anläggning i Östersund, ett projekt med Boda borg, m.m.

Vi blev hälsade varmt välkomna av Dennis Blom och naturligtvis tävlingsledaren Dan. Indelning blev i tre grupper, som startade på olika platser för att tjäna in lite tid och byttes i högervarv, allt eftersom tävlingarna fortgick.

En del, bestod i rundvandring, där vi fick en fin presentation av anläggningen, samt förståelse för tankarna bakom den planerade utvidgningen av verksamheten.

Den grupp jag placerades i, startade med skriftligt teoriprov. Det handlade i mångt och mycket om A4,

gammalt som nytt, ta bara frågan om hur många tegelstenar består kanslihuset A4 av? Inte lätt inte.

Efter teoriprovet fick gruppen leta sig till andra våningen och där väntade skytte med laser pistol.

Likt "Star wars", så lade man an och riktade med den lilla röda punkten mot en tavla.

Ett nervpirrande skytte, där den amerikanska rösten talade om ifall man missat eller träffat. Några provskott och sedan verkanseld, som en artillerist uttrycker sig. Nåväl, man slapp ju klistra lappar över träffarna.

Strax bredvid var nästa moment, en "vingelmaskin" med två hjul på samma axel (ungefär som en handjagare till gräsklippare i modern design eller måhända en framtidens rollator). Med sin egen balans styrde man redskapet och även fram och back med sin egen balans. En klurig slalombana och avslut genom att vända uppe på en liten fyrkantig platta, -inte lätt inte.

Så var då provet klart, samt skyttet. Nu återstod bilkörningen. Vilket bestod i att framföra en Gokart.

Hjälpm utprovades och därefter pressade man ner sig i förarsätet i en av go-kartarna och hoppades att någon vänlig person efteråt hade tid att hjälpa en upp ur sätet efter tävlingen, så man inte skulle missa middagen.

Starten gick och varv efter varv kördes. Det finns en slogan bland bilister som säger - "bättre omkörd och bortkommen än omkommen och bortkörd". Det tillämpades av mig i alla fall. Det var första gången i sådan maskin, så efter några varv så var det ju riktigt roligt och får jag chansen någon fler gång, då blir det åka av ska ni veta.

Efter ytterligare några varv senare så tog "banchefen" över hastigheten och det var bara att köra in i depon och nästa förare tog över.

Efter tävlingarna samlades vi i matsalen för middagen. En utsökt buffé med kaffe och kaka som avslutning. Prisutdelning skedde under middagen, samt klubbens vinmästare Sten, presenterade sitt utvalda vin. 2007 finns Sten åter på plats och vi får se vad han har med sig för vin i bagaget denna gång.

Nästa år (2007) finns chansen åter att vinna - pris, ära m.m. Ni som tvekade att anmäla er till tävlingarna detta året, se till att anmäla er - Det är ju inte så kraftansträngande att delta - det är och ska vara roligt att delta.

Lars-Göran Jönsson

Verksamhetsberättelse för Stockholm Batteri 2005-2006

Batteriet representerades vid Kamratföreningens möte i Östersund den 28 september 2005 av Johan Persson.

I oktober 2005 besökte Batteriet Berga Örlogsskolor och fick en guidad visning av slottet och den byggnad Helge Ax:son Johnson uppfört för sin konstsamling. Efter visningen aväts middag i den vackra slottsmiljön. Antalet deltagare var trettioen, varav nio damer. Lars Lindblad representerade Kamratföreningens styrelse och berättade kort om vad som händer i Östersundsområdet.

Vid det efterföljande årsmötet valdes följande Batteriledning för det nya verksamhetsåret 05-06.

Battchef	Johan Persson
Eoff	Mikael Lindberg (nyval)
Battadj/sekr	Tony Damström
Revisor	Jan Hallgren
Kvm/Kassör	Lars Johnsson
Revisorssupl	Matts Tallbom
Battoff	Staffan Wredling

Mötet uttalade sin stora tacksamhet till Bengt Emesten, som under mer än trettio år varit kvartermästare/kassör.

Vårens sammankomst söndagen den 21 maj var förlagd till Skokloster med guidad visning av slottet och den medeltida kyrkan samt lunch på slottet. Tjugo personer, varav åtta damer, hade med egna bilar tagit sig till platsen. Vid lunchen orienterade Sten Bredberg om aktuell verksamhet i Östersund.

Batteriledningen har under året haft två protokollförda sammanträden. I övrigt har verksamheten bedrivits genom informella kontakter.

Batteriet hade vid verksamhetsårets slut ca etthundratjugo medlemmar (medlemmar i KfNA i postnummerområde 10-19, 60-64 och 72-76).

Johan Persson
Batterichef

Tony Damström
Batteriadjutant

Deposition av två regementschefsporträtt

I december 1996 fick A4 ett brev från Lars Odenrick, med en begäran att få överta sin fars porträtt i händelse av A4:s nedläggning. Ärendet handlades av mig som stabschef och svaret till Lars Odenrick var, att samtliga porträtt var avsedda att placeras i A4 förnämliga museum, som nyligen invigts i sin fina lokal, A4 gamla matsal. Sedan vet alla vad som hände. Museet kastades ut från högskoleområdet men porträtten fick dock en bra placering i Militärhögskolans elevkorridor uppe i ATS skolhus.

Efter försvarsbeslutet 2004 insåg alla att den militära historien i Östersund var till ända (förutom den lilla rest bestående av Fältjägargruppen). Kamratföreningen hade anledning fundera över hur regementschefsporträtten bäst skulle placeras och naturligtvis fanns det funderingar runt om i Sverige hos släktingar till fd regementschefer vid A4.

Frågan aktualiserades åter då ett brev från Nils Hamilton, sonson till översten Hamilton, inkom till Kf NA i början av 2006, med en förfrågan om porträttet av hans farfar på något sätt kunde överföras till släkten Hamilton.

I mars 2006 behandlades frågan av styrelsen för Kf NA och beslutet blev att familjerna Odenrick och Hamilton skulle erbjudas respektive porträtt som en deposition under 20 år.

Under den tiden skulle det vara helt möjligt för Kf NA att med kort varsel kunna återföra porträtten till Östersund. Om så inte skedde skulle porträtten kunna köpas av respektive familj.

Denna lösning mottogs positivt både av Lars Odenrick (som naturligtvis uppskattade att bli kontaktad i denna fråga igen efter 10 år) och Nils Hamilton.

En poäng var onekligen att jag hade sparat vissa handlingar i en pärm hemma hos mig, handlingar som jag bedömde kunde aktualiseras även efter A4:s nedläggning. Jag har ju haft den angenäma uppgiften att ibland få representera regementschefen A4 långt efter regementets nedläggning.

Ett depositionsinstrument upprättades och efter vederbörlig juridisk kontroll av tidigare reservofficeren vid regementet, Daniel Stattin, så kunde förhandlingarna avslutas. Från början var tanken att porträtten efter depositionstiden skulle övergå i respektive familjs ägo utan köpeskilling, men vid närmare eftertanke befanns det vara en onödigt generös inriktning.

Värderingen var dock inte det lättaste. Ett bud från Lars Odenrick på 3000 kronor uppfattades väl som rimligt men h t att marknaden för denna typ av målningar torde vara mycket smal.

För att ändå kontrollera detta visade jag upp porträtten på Galleri S vars föreståndare Astrid Fornader-Lindgren tidigare hjälpt oss med värdering av konsten på A4 mäss. Hon var överförtjust i porträtten och tyckte att vi borde begära minst 10000 kr för dessa. Efter viss diskussion där jag påpekade den låga grad av sannolikhet att kunna avyttra porträtten till någon annan köpare, enades vi om att 5000 kronor i alla fall var ett hyggligt bud från oss och förmodligen också skulle accepteras av de intresserade släktingarna. Och så blev det. För att underlätta för bägge parter att inte lämna slutlikviden till helt andra personer om 20 år inskrevs i depositionsinstrumentet att 5000 kr skulle vara depositionsavgift tillika köpesumma och att denna avgift erlades till KFNA i samband med övertagandet av porträttet.

I avtalet ingick också att depositions-mottagarna var ansvariga att för egen bekostnad transportera porträttet till sin nya plats. Eftersom jag visste att det skulle vara en känslig transport och förmodligen ganska dyrbar erbjöd jag mig att i samband med en privat resa till Linköping under maj 2006 ta omvägen förbi Stockholm och mot en mindre ersättning leverera porträtten till respektive plats. Erbjudandet togs tacksamt emot och den 19 maj bestämde jag träff med Lars Odenrick på hans fädernegård Lilla Richeby i Odensala strax norr om Arlanda. Som många förstår härstammar alltså släktnamnet Odenrick från denna plats i Uppland. Det var Lars farfar som tagit sig detta namn fick jag berättat av Lars. Som framgår av fotografiet hamnar porträttet i en passande miljö och man

forts. s.21

*Nils Hamilton
med med farfar*

Rapport från ett besök vid Ranglanstugan

Så blev det då äntligen av. Efter ett antal års tänkande att besöka Ranglanstugan var nu min gamla Volvo Amazon, för övrigt 40 år i år, färdigpackad och klar för avfärd. Så styrdes kosan till Rundhögen och parkering på den stora och vid denna tid, i mitten på oktober, helt tomma parkeringsplatsen.

Ryggsäcken, med sovsäck och mat för tre dagar, kändes tung. Men det gick med lätta steg efter den sandiga och lättgångna vägen ner till hängbron över Enan.

Väl över på den andra sidan blev det kämpigare i uppförbackarna. Här följer man fortfarande leden mot Blåhammaren men efter drygt 1 km följer man den gamla kraftledningens väg mot väster. Efter de senaste dagarnas ihållande regn var det här rejält blött. Det blev mycket hoppande för att undvika de värsta pölarna. Vädret hade nu bestämt sig för att bli bättre och under mina dagar blev det sol och i det närmaste helklart med fantastiska vyer. På min fortsatta färd mot målet kunde konstateras att det fanns blåbär i överflöd på fjället och fortfarande välsmakande men det skulle visa sig att detta var sista dagen som bären var i god kondition. Kommande natt frös det till rejält.

Hur som helst gick färden vidare i det alltmer uppspruckna molntäcket och så kunde man på håll se både Ranglanstugan och vårt Karolinermonument.

Efter installation och upppackning och naturligtvis mat i magen kunde man börja utforska omgivningarna.

Platsen domineras givetvis av Norrlandsartilleristernas Karolinermonument som är både stort, vackert och i god kondition. Historien säger att monumentet uppfördes 1949 men fanns då närmare Ranglans utlopp. Hösten 1963 flyttades monumentet till sin nuvarande plats på Gräslidvallen.

Här kan nämnas att detta inte var mitt första besök på platsen. I samband med min värnpliktstjänstgöring 1963-64 var jag placerad på 5:e batteriet och dess koktross. Vi tjänstgjorde vid detta tillfälle, under befäl av Ove Åberg, med utspisandet av alla de gäster som deltog vid återinvigningen av monumentet. Så visst fanns det mycket av nostalgi vid mitt nuvarande besök.

Dessutom körde jag då en 903:a, som också kallades för "valpen", en pltg-bil, alltså person-, last- och terrängbil. Hur jag lyckades köra både över Enan vid Sevedholm och sedan till denna plats kan man så här i efterhand fundera över. Hur var det möjligt med tanke på vattenståndet i Enan och kraftledningens vägens kondition. Men kronans

I 5:s och hela arméns Karolinermonument på toppen av Bustvalen, 875 m ö.h.

grejor har alltid varit av prima kvalité så även detta uppdrag gick väl.

Nåväl, detta blev en parentes och återblick. Första dagen vid stugan gjordes en vandring ned till Enan vid Enlidvallen och dess två broar. Här finns också Lv 5-stugan. Denna anläggning var tyvärr inte i bästa skick.

Efter en skön natt med god värme, det gick åt mycket ved, kändes det härligt att kliva ut på farstubron och möta solens värmande strålar och se det vackra landskapet, nu aningen vitt av nattfrosten. Vilken fantastisk syn att se på den solbelysta Blåhammarkläppen med sin branta nordvästsida. Ja, detta var en morgon att komma ihåg länge.

Efter mat och ompackning av ryggsäck bar det än en gång av ner mot Enans broar och vidare färd mot norska gränsen. Strax innan gränspassering fanns en mindre led

forts. på sidan 21

*Ranglanstugan sedd från monumentet.
I foden
Gräslidfjället*

Samtliga foton Rolf G. Swedbergh, inklusive A 4 monument på sidan 15.

A 4 IF under 2006

Styrelsen för år 2006 är:

Bo Olsson
Jörgen Kroon
Kerstin Anderstig
Helén Hobring-Frisk
Karin Ponsiluoma

Ordförande
Vice ordförande
Sekreterare
Vice sekreterare
Kassör

Övriga ledamöter:
Ari Ponsiluoma
Lars-Olof Larsson
Mikael Karlstrand
Stefan Sjöberg
Lennart Norgren

Skjutledare pistol
Skjutledare gevär
Övrig ledamot
Ungdomsledare
Suppleant och bitr. ungdomsledare.
Suppleant
Stugfogde

Vakant
Rolf Maserius

Så var det dags igen. Den här gången skriver jag min artikel hemma när den alltför tidiga snön har kommit.

Det är som gått har varit ganska omtumlande, Norrlandsmästerskap på pistol, paviljongen samt ny målbod och en container.

Äntligen en ny målbod på plats, värmestugan utifrån Bynäset. Det var många turer runt detta flytt. Anledningen var att den var för hög och för bred. Transporten var tvungen att gå via Marieby-Brunflo-Östersund och till Lungre med poliseskort. Containern skall användas för stöldbegärlig materiel. Vi har tyvärr haft ett nytt inbrott i år varvid ett "kronans" elverk blev stulet. Elverket hade föreningen fått av försvarsmakten via högkvarteret i Stockholm.

Norrlands mästerskap för pistol gick av stapeln i Jämtlands kretsens regi, varvid klubben fick dra sitt strå till stacken. Själv var jag tävlingsledare för banskjutningen med Lars-Olof Larsson som biträde samt Kerstin som ansvarade för våra sektioner. Ari Ponsiluoma var ansvarig för A4: s station på fältskyttet. Den traditionsenliga "A4 Tävligen" på gevär, genomfördes som vanligt av LarsOlof Larsson.

Skyttepaviljongen har nu blivit ombyggd och är i stort sätt klar utvändigt. Verandan är breddad med ca en meter, samt har fått nytt plåttak. Ommålningen har påbörjats och en ny bro till verandan har Ari gjort.

SKÄNK SAKER TILL "A4 LOPPAN"

Bo Olsson i november 2006

Ovan:

"Grannas skithus (A4 skf) har ramlat omkull och vårat det står där och lutar, låtom...."

Styrelsen 2006 från vänster:

Mikael Karlstrand, Jörgen Kroon Ari Ponsiluoma,
Stefan Sjöberg, Bo Olsson,
KerstinAnderstig-Arntsenoch Karin Ponsiluoma.

Tjänstgöring i Södra Sudan

Under del av året har jag tjänstgjort vid en organisation som bedriver humanitär biståndsverksamhet i Juba i Södra Sudan. Organisationen heter Swedish Free Mission och den stöds av PMU Interlife, som är pingstmissionens organisation för biståndsverksamhet. Sida ger ekonomiskt stöd till PMU, som omsätter detta i humanitär biståndsverksamhet, vilken praktiskt genomförs av Swedish Free Mission, SFM. Personalen är sudanesisk.

Juba är huvudstad i Södra Sudan, som efter ett 22-årigt inbördeskrig med den norra delen av landet fick autonomi efter ett fredsavtal som slöts i början av 2005. Inbördeskriget fördes mellan den svarta, kristet-animistiska befolkningen i Södra Sudan och den arabisk-muslimska befolkningen i Norra Sudan. Militärt fördes kriget mellan gerillarörelsen i söder, Sudans riksvapen (Källa: Wikimedia commons)

Sudans People's Liberation Army (SPLA) och Sudans reguljära armé, regeringsarmén. Den utförsande faktorn var centralregeringens beslut om att införa shari'alagar även i söder. Inbördeskriget medförde c:a 2 miljoner döda och c:a 4 miljoner flyktingar utom och inom landet. Fredsavtalet stipulerar bl a att oljeinkomsterna skall delas lika mellan nord och syd, respektive armeér skall dras tillbaka inom Södra Sudans respektive Norra Sudans gränser, olika väpnade grupper skall avväpnas, gränserna skall fastställas där man är oense om dragningen m.m.

Fredsavtalet fastslår att Södra Sudan har rätt till en folkomröstning år 2011, om huruvida landet skall bli helt självständigt och således separera från republiken Sudan. Det anses att befolkningen kommer att rösta för självständighet.

Det är tveksamt om centralregeringen kommer att acceptera Södra Sudans självständighet. Landet har stora oljetillgångar och dessa oljefyndigheter ligger i gränsområdena mellan nord och syd och är en viktig orsak till gränstvister.

Genomförandet av fredsavtalet går dåligt och det finns redan nu en reell oro för att kriget skall bryta ut igen. Men världssamfundet har nu sitt fokus på ett annat krig i Sudan, det i Darfurregionen. Det händer saker i förhållandet mellan Södra Sudan och Norra Sudan, i medieskuggan av Darfur.

Inbördeskriget har medfört enorma humanitära problem.

Landet är tillsammans med sina grannar väster om gränsen ett av jordens fattigaste länder. Jag har aldrig sett något liknande!

Massor av epidemier grasserar i brist på vatten, mat, latriner, boende och hälsovård.

Det finns ingen infrastruktur, allt är förstört av kriget! Det är inte fråga om att återuppbygga landet, det är fråga om att bygga ett nytt land!

Landet styrs av den tidigare gerillarörelsens politiska gren. Man håller nu på att bygga upp funktioner för att styra landet. Det finns ingen infrastruktur att tala om och för människorna basala funktioner saknas i stort.

Jag bor i staden Juba, som är huvudstad i Södra Sudan och säte för regeringen och också säte för delstatsregeringen i staten Central Equatoria. Staden tros ha ca 500000 invånare, varav mer än 200000 relativt nyligen kommit hit som flyktingar, från närstående länder eller från andra delar av landet.

Huvuddelen av befolkningen bor i lerhyddor eller skjul och många har inte ens det.

Juba är en obeskrivligt stor by där vi skulle kalla det mesta för slum. Stadens gator är bara framkomliga med terrängbilar, beroende på gropar, stenar, avloppsdiken och andra hinder. Efter regn är det en stor gytjepöl, inga asfalterade gator finns. Vägbelysning saknas helt!

SFM var en av de få organisationer som var kvar i Juba under inbördeskriget. De stora organisationerna, som t ex FN, drog sig tillbaka, liksom de flesta västliga biståndsorganisationer.

Efter kriget kom ett stort antal biståndsorganisationer åter till Juba. FN har också en mission här, med syfte att följa fredsavtalets genomförande och vapenvilans upprätthållande.

Juba hölls under hela kriget av regeringsarmén, men utsattes kontinuerligt för anfall från SPLA, men lyckades hela tiden hålla staden. Förnödenheter kunde endast komma till staden med flyg.

SFM är en s.k Non Governmental Organisation (NGO) och har bedrivit humanitär verksamhet i landet sedan 1979.

Det nuvarande humanitära projektet startade 2004 och avslutas hösten 2007.

Det övergripande målet för projektet är att för målgrupperna förbättra hälsoläget och levnadsstandarden och stödja fredlig och kulturell samexistens mellan olika folkgrupper.

De fyra programområden som projektet arbetar med är: Lokal kompetensutveckling, jordbruksutveckling, hälsovård, vatten och hygien. Rent konkret innebär det följande:

Lokal kompetensutveckling: Målet för denna är att utbilda folket här, så att de kan ta tag i sin egen situation och mobilisera sina resurser för att förbättra sin standard och sina livsbetingelser. Befolkningen är inte medveten om sin egen kapacitet och måste medvetandegöras om detta. Befolkningen har under så många år levt på bistånd, men de måste nu hjälpas att ta tag i situationen!

SFM bedriver utbildning i fred och försoning. Ett ämne som är synnerligen aktuellt här, då landet efter självständigheten från engelsmännen 1956 i stort sett haft inbördeskrig hela tiden efter. Dessutom pågår det regelbundet stamstrider här nere. Det finns över 100 stammar och det är den viktigaste identifikationsfaktorn.

Utbildning bedrivs i samhällsutveckling, ledarskap och planering, hygien, hälsolära.

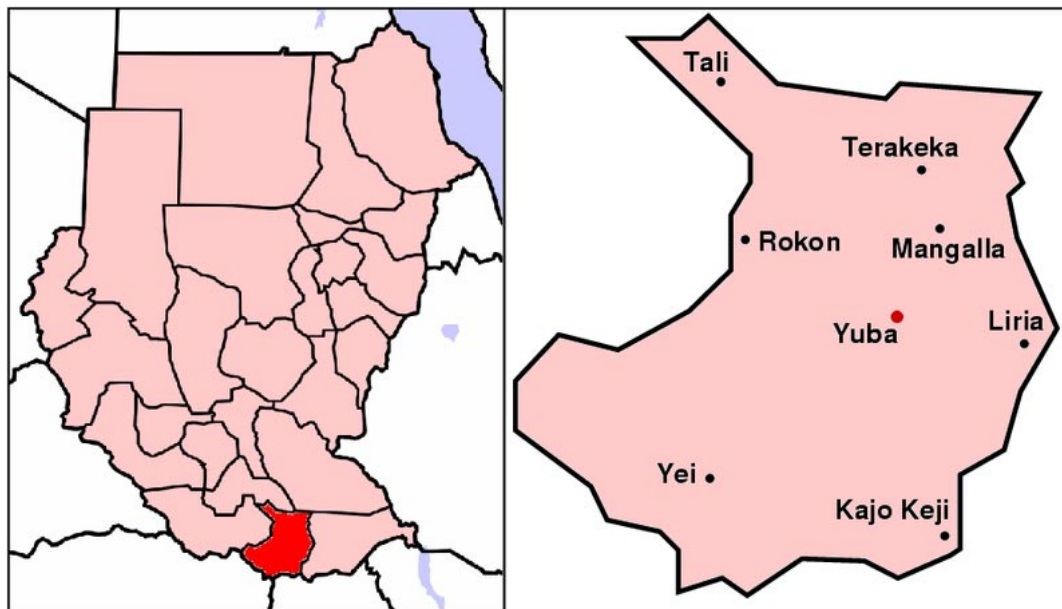
HIV/AIDS, mänskliga rättigheter, kvinnans ställning och många andra ämnen.

Stöd ges till utvecklingskommittéer i byarna och utveckling av olika samhälleliga strukturer på lokal nivå för att stärka det lokala samhället och främja demokratibygget.

På en mera praktisk nivå ges kurser i bl a vattenanalys och underhåll av alla brunnar som borras av SFM.

Jordbruksutveckling: Löpande projekts mål var att förse 7 500 hushåll med insatser så att de skulle bli självförsörjande när det gäller livsmedelsproduktion. Kriget hade ju starkt försvårat möjligheterna att överleva - att få mat för dagen. Jordbruksmetoderna är synnerligen primitiva och väderförhållandena är svåra.

De hushåll som får stöd är flyktingar som återkommit

*Karta över Sudan
med provinsen
Juba i landets
södra del.
Källa. Wikipedia*

efter fredsslutet och behöver starta ett nytt liv. Problemet för dem är bristen på säd och verktyg.

Projektet distribuerar säd och verktyg till bönderna. SFM utbildar också c:a 100 bönder i oxplöjning, utbildar i osttillverkning. Frukträdsplantering ges det också stöd till. Målsättningen med jordbruksprojektet har uppnåtts.

Fisk från Nilen och några sjöar är ett bra tillskott till livsmedelförsörjningen. Ett problem är att fiskare föraktas och står långt ned på statusstegen. Det är en skam att föda sin familj med fisk!

Men sedan SFM gick in och stöttade fiskare med utbildning och material och gjorde att hushållen därmed fick en säkrad inkomst har fiskarnas ställning i samhället kraftigt förbättrats.

SFM är också inblandad i hälsoprojekt och har byggt hälsocentraler och primärvårdskliniker.

Ett problem med dessa projekt är att de drabbats av förseningar som till största delen beror på det förhållandet att det under regnperioderna är omöjligt att ta sig till platserna annat än med båt! Men nu har klinikerna blivit färdiga!

Målsättningen med hälsovårdsprojektet var att nå över 100 000 människor med primärsjukvård, men

förseningarna har gjort att den siffran kommer att uppnås senare.

Det sista delprojektet gäller vatten och hygien. Projektmålet för detta har varit att förse befolkningen med säkert och drickbart vatten. Det är främst i de områden som härjas av guineamasken och som är torra som borrningarna utförs. Guineamaskens larver finns i stillastående vatten och när man dricker detta vatten får man i sig larven som sedan utvecklas i kroppen och som ofta leder till döden. En annan insekt finns i stillastående vatten och den orsakar blindhet, s.k river blindness. Den går inte att operera och i en del av byarna utanför staden har den blindheten en utbredning av 30%.

Målsättningen har varit att förse mer än 50 000 människor med rent dricksvatten och den målsättningen har uppnåtts. Mer än 150 brunnar har borrats och ett stort antal brunnar har renoverats. Borrningen föregås av en hydrogeologisk undersökning och samarbete sker med myndigheterna och bykommittéerna innan borrningen kan påbörjas. Efter borrningen analyseras vattenkvaliteten i SFM:s eget laboratorium.

Sedan skapas lokala vattenkommittéer som får ansvaret för brunnarna.

Dessutom har latriner för mer än 800 människor byggts för att skapa en dräglig hygien och förhindra den smittspridning som sker när människor gör sina behov i det fria och detta bl a genom regn sprids till vattentäcker.

SFM har ett omfattande samarbete med andra likartade organisationer, FN-organ och regeringsorgan på central, regional och lokal nivå.

Jag arbetar här som s.k programme-coordinator och är väl kan man säga rådgivare åt den som är chef, programme-manager. Men min uppdragsgivare har försett mig med stora befogenheter om det skulle erfordras.

Det är en spännande och stimulerande uppgift så långt från svenskt samhälle, kultur och betraktelsesätt som man överhuvudtaget kan tänka sig!

Men det skulle vara en annan historia att berätta!

Roger Meijer

B

*Roger Meijer, 2005
Foto: Mikael Andersson*

Från årsmötet 2006

Årsmötet 2006 inleddes med samling vid Fäbodstugan, varifrån den nedre bilden är hämtad. Vid regementets genomfördes korem under ledning av regementspastor Håkan Nilsson som spelade på horn. Under årsmötet på garnisonstraditionsmässen avtackades avgående ordförande S-O Abrahamsson av Sten Bredberg med standarryttaren i tenn.

*Vår förskönade Tall-
dunge!*

*Ovan:
Vy från Fäbodstugan mot parker-
ingen och uteborden.*

*Till höger:
Den övre infartsvägen från Kom-
mandanthuset.*

*Nedan:
Nästan trolskt löper gårdsgården
under Talldungens tallkronor...*

*Samtliga foton:
Mikael Andersson*

Upp på fjället förs det nya avträdet och det gamla har lutat färdigt och bränns upp på sommaren!
Foto: Johan Danielsson

Vr: Hr ordf. Mikael Wikner talar vid reg:s gravsten 29/8-2007
Foto: Lars Lindblad

A 4:s Karolinermemorial som står väl synligt vid Gräslidvallen. Foto: Rolf G.

Kassör Erik Nilsson med krans vid årsmötet 2007
Foto: Lars Lindblad

Åke Bohman och Christer Borgsten. Åke inspekterar trucken ovanifrån??

Christer Borgsten och Åke Bohman i sjöflyghangaren.

*Till vänster:
Krutröken låg tät runt Universitetshuset och sågspån och pappdecklar flög vida omkring vid Doktorspromoveringsskjutningen "Linnéskjutningen" lörd. 26/5-2007. Sankta Barbara torde vara nöjd, med tanke på de många skotten - över 100!
Foto: Sten Andersson, JFA*

*JFA vid den första doktorspromoveringsskjutningen i Uppsala, 27/1-2006, utanför Universitetshuset.
Fr.vr: Michael Ericsson, Eric Olofsson, hr ordf Torbjörn Sköldqvist, Gro Olsen och Johann Westerinen (nu Kardin),
7,5 cm kanon m/02-33*

Militärmuseiföreningen i Jämtlands län, Milmus Z

Håller ett "nytt förband" på att växa upp i Östersunds området? Man skulle kunna tro det, med hänsyn till all mtrl som nu har samlas under rubrikens mantel ute på gamla F 4.

Militärmuseiföreningen i Jämtlands län, som det heter utan förkortning, håller just nu på med inventering och dokumentering av mtrl, från den "gamla garnisonen", som skall bevaras till eftervärden. Snart nog skall materielen ingå i det kommande "Garnisons museum i anslutning till nuvarande flyg och lotta museet vid Optans flygfält.

Ett antal personer, just nu 3-15 st. är engagerade i denna verksamhet.

För A4 del har all mtrl flyttats från "Skotska" förrådet ut till gamla F4, där den inventeras och dokumenteras. Detta är ett mycket omfattande och tidsödande jobb som i huvudsak sker med hjälp av "Föredettingar", som ju har hur mycket tid som helst över??

A4 museimtrl som nerpackades och skickades till förråd i Sollefteå området, är fortfarande kvar där. Det rör sig om ca 3 långtradar lass.

Ute på ön har vi ett antal utrymmen som vi disponerar. I gamla flygverkstan, nuvarande trupp serviceförårets byggnad, disponerar vi ett kansli med ett antal arbetsplatser (inklusive datorer) för resp. kamratförening och JFA. Dessutom finns där ett pentry, samt bra varmförråd i bottenplanet. Vi har även ett antal kallförråd i anslutning till dessa. Vi disponerar även sjöflyg hangaren nere vid Kungsgårdsviken. I alla dessa förråd har vi installerat pallställningar så att mtrlen kan hanteras och lagras på ett smidigt och bra sätt. För att klara denna hantering disponerar MilmusZ just nu över en hjultraktor samt 5 st. el-truckar. Flera fordon är pågång till "Förbandet".

Med välvilligt bistånd från Fältjägargruppen kan vi nu få låna lastbil och pickupp när behovet av större transporter erfordras och det är nästan dagligen.

Som alla nog inser, är detta ett mycket stort projekt som pågår. Utan eldsjäl, fixaren, sammanhållaren och pådrivaren "JACOB", Jan-Anders Jacobsson tror jag inte vi hade kommit så långt som vi nu har.

Ett stort TACK till dig Jacob för all den kraft och energi som du lägger ner på att dokumentera för framtiden. Jag vill med detta dock inte förringa många andras "heroiska" insatser. Ingen nämnd ingen glömd.

Inom ramen för denna verksamhet pågår ett antal delprojekt, bl.a. "Ope Teknikland".

Vi har under sommaren haft 2 inbrott i sjöflyghangaren, första gången stals, vad vi kunnat se, 2 förläggningstålt 20 (utan tältduk) samt 2 st. tältdukar 12 manna, samt 12 st. cyklar. (Det tycks som om dessa tjuvar ej gjort "lumpen"). Andra gången kan vi inte se vad som saknas. All "stöldbegärlig" mtrl är nu flyttad från detta förråd.

Ovan: Christer Borgsten och Åke Bohman under fikapaus i kansliets pentry på f.d. F 4.

Under vår och sommar är vi fyra stycken som genomfört utbildning på hjullastare och el-truckar för att "lagligt" kunna hantera dessa. Det är ju också en försäkrings fråga om en olycka skulle vara framme.

För A4: s del är vi nu snart på gång med att identifiera och dokumentera alla gamla foton som ligger i högar. För detta jobb erfordras hjälp av i första hand äldre personer men även yngre är välkomna med detta. Jag talar nu om en tidsperiod från 1893 och framåt, dvs. hela A4 epoken. Men naturligtvis är den äldre perioden viktigast därför att vi är inte så många kvar som mins den tiden. Den eller de som känner för detta, kontakta undertecknad eller någon annan i styrelsen så skall jag arrangera lämplig träff tidpunkt.

Bo Olsson
i november 2006

Nedan till vänster:

Christer Karlsson, Bo Östlund och Lars-Erik Johansson inventerar mtrl i varmförrådet.

Nedan:

Undertecknad (Bo Olsson) under rangering av pall lastad mtrl. vid förråden.

Samtliga foto: Bo Olsson

REGEMENTSCHEFEN TRÄFFADE KAMRATFÖRENINGARNA

Chefen för Artilleriregementet genomförde den 22 september 2006 ett möte med representanter för artilleriets kamratföreningar.

Regementschefen överste Torbjörn Larsson hälsade representanterna alla kamratföreningar välkomna. A 2 kamratförening lades ner 2004 (regementet 1962), men representerades av sin siste ordförande "Mollis". Utöver dessa deltog Leif Mårtensson från Wendes militärhistoriska förening, WMF (Anm. WMF är en militärkulturhistorisk förening på samma sätt som Jämtlands Fältartilleri, JFA och Artilleriavdelningen i Göteborg, AiG.) Anders Rönnqvist, som är chef för stabsavdelningen på regementet var också närvarande. Anders är kontaktman för föreningarna.

Syftet med mötet var enligt regementschefen inledning "...att vi träffas för att hålla artilleriandan vid liv". Därutöver behövde kontaktnätet med föreningarna aktualiseras och frågor rörande föreningarnas bidrag till möblering, utsmyckning och andra lämpliga föremål till den nya artillerimässen ventileras. Regementschefen tillade att han får många frågor rörande historia, traditioner, personer, museiärenden, föremål etc. För att kunna svara på dessa behöver regementet hjälp av det nätverk kamratföreningarna bildar.

Regementschefens avsikt är att ett liknande möte som detta skall genomföras varje år. År 2007 har han beslutat att genomföra det i Boden vid regementet. Kf A 3 erbjöd sig att arrangera mötet 2008, vilket regementschefen välkomnade som ett förslag. (Kanske skall Kf NA föreslå att mötet 2009 genomförs i Östersund? förf.:s anm.)

Regementschefen fortsatte med att informera om läget vid regementet och i artilleriet. I korthet berördes:

- Drygt 400 värnpliktiga ryckte in i somras.
- Regementsområdet blev klart i september och invigdes i samband med 100-års jubileet av artilleriet i Boden.
- Regimentet för vid högtidliga tillfällen (t.ex. högvakt) Artilleriregementets nya standar, A 3 hedersstandar (vaktstandaret, d.v.s. den tryckta versionen - ej originalet) och Norrlands artilleribataljons fana.
- Vid regementet organiseras 91. och 92. haubitsbataljonerna samt 93. artillerilokaliseringsradarkompaniet..
- Regimentet skall bemanna och ansvara för EB 05, c:a 25 man till Bosnie, i närtid och FS 14, c:a 250 man till Afghanistan, nästa år.
- Regimentet har funktionsansvar för indirekt eld, Close Air Support (CAS) och vädertjänst samt med ArtSS för utbildning inom funktionen.
- Vid regementet skall finnas c:a 150 yrkesofficerare och vid Artilleristridsskolan, ArtSS, som lyder under regementschefen c:a 50 stycken.
- Alla fyra nordiska Överbefälhavare har grupperat och skjutit två skott vardera med prototypen till ARCHER och träffat målet!
- Den nya autonoma pjäsen (som ARCHER blir) skall vara klar för internationell tjänst med förmåga att bekämpa punktmål år 2011.
- Fyra granater av typen EXCALIBUR har skjutits i Älvdalen i juni. Granaten är styrbar efter bantopp och kan komma att innehålla olika typer av funktioner på vägen till och i målet. De fyra granaterna träffade målet med mindre än 10 m spridning. Projektets stora samarbetspartner USA har skjutet mer än 700 granater i olika versioner, även i Irak, varvid spridningen visat sig vara mindre än 5 meter.
- Under hösten genomfördes också skjutning mot rörligt mål på Vaddö, vilket i första hand är något för kustartillerifunktionen.

I korthet var följande ärenden rörande traditioner, föremål, historia m.m. uppe till diskussion:

- "Försvar i förvar" är en utredning som regeringen beställt. Den är klar sedan juni, men vilar nu för den nya regeringens överväganden.
- Artillerimässen i Boden skall renoveras under februari-juni nästa år. Av det skälet har man valt att inte packa upp många av de möbler och föremål som skickats till Boden från Kamratföreningarna.
- Mötet i Boden nästa år kommer bl.a. att avhandla hur föremål och möbler m.m. skall placeras och användas på mässen.
- De flesta föreningsrepresentanterna menade att föremål och möbler överlämnats för att placeras och användas på mässen. Om så inte blir fallet kan föreningarna komma att överväga en återföring av sakerna.
- Försvarsmaktens framtida syn på museer m.m. är ännu inte fastlagd. Liggande förslag (bl.a. i "Försvar i förvar") är bl.a. att ett nationellt museum för indirekt eld/artillerisystem sedan 1790, skall placeras i Skåne (Kristianstad). Vilken status och stöd m.m. regementsmuseer får är oklart. Klart torde vara att kamratföreningar och motsvarande måste engagera sig för att tillvarata sina intressen.

Övrigt av intresse som kom upp:

- Det utbröt en diskussion om salutbatterier och ammunition till pjäserna. Tydligt föreligger inom kort ammunitionsbrist till 02:orna. En fråga som säker C Red Mikael Andersson och Jämtlands Fältartilleri har bättre kontroll på.

(C Red:s anm: Det är fr.a. de militärkulturhistoriska föreningarna som använder salutskott m/1900 till 7,5 cm kanon m/02 (m/02-33) och där föreligger ett fortsatt behov inom överskådlig tid för att lösa uppgiften. Hur det kommer att lösas återstår väl att se. Ur JFA:s synvinkel är det i dagsläget inte aktuellt med pjäsbyte.)

En idé som väcktes var skapandet av en gemensam tidning för alla artilleriets kamratföreningar. Det finns ju garnisonsvisa sådana, t.ex. i Linköping.

- Kf A 7 har tagit bort det ständiga medlemskapet och återinfört årsavgift för alla. Det är för att förbättra ekonomin. Ett antal medlemmar föll därmed bort.

- Kamratföreningarna bör om så inte redan sker skicka sina respektive tidningar till Artillerireg:et i Boden.

- Kf A 6 är en mycket aktiv förening med växande medlemsantal.

- Inom Kf A 7 svara Rolf Larsson för museifrågor. Eventuellt kan det bli ett museum i/vid Tingstäde fort för alla förbanden på Gotland. Kustartilleriet är dock ännu inte med!

- Kf A 8 ordförande L-O Larsson upplyste att föreningen bytt namn till Kamratföreningen Bodenartilleristen.

- I Kristinehamn har man bland kvarvarande artillerister bildat Kristinehamns artilleriförening. Man har ingen tidning, men har ambitionen att få utnyttja Herrgården i Villingsberg som lokal.

Vid pennan och som representant för Kf NA

Lars Lagrell

Talldungen har fått en gårdsgård

Under styrelsemöten har uttryckts farhågor över hur det blir med Talldungen när ATS staketet tas bort. Än så länge gör ju staketet att människor har svårt att fritt förflytta sig från Odensalaområdet i söder i riktning mot Karlsundsområdet i norr och därvid använda ATS som genomgångsområde.

För skyddet av våra stugor och innehåll i dessa har vi ju redan anskaffat tjuvlarm och har numera alltid fönsterluckorna stängda, när vi inte är där.

Resonemanget har gått ut på att vi skulle vilja ha någon form av staket runt hela Talldungen för dels minskat markslitage, och dels minskat risk för klotter eller annan skadegörelse.

Mikael Andersson fick uppdraget att kontakta kommunen och sondera terrängen. Det framgick snart att det var inte tal om att delar av ATS-staketet kunde vara kvar, däremot kunde man kanske tänka sig att någon form av gårdsgård kunde få sättas upp.

Mikael ordnade ett möte med representanter för stadsarkitekten och stadsträdgårdsmästaren. Från Kamratföreningen deltog Mikael och jag.

Kommunen framförde att detta nu var kommunens parkområde och enligt deras principer skulle alla ha full tillgång till ett sådant markområde och därför var det mot dessa principer att sätta upp någon form av staket. Vi framförde från vår sida våra farhågor, samt att det skulle kunna bli mycket snyggt med en riktig gårdsgård.

Kommunen menade då att gårdsgården skulle vara så liten som möjligt och öppningar från alla håll, så att den inte hindrade medborgarnas fria rörelse.

Alltnog, vi gick ut i verkligheten och med ett visst mått av militär bestämdhet visade Mikael och jag var gårdsgården måste placeras för att det på ett snyggt sätt skulle smälta in i naturen och i övrigt fungera till våra nuvarande ingångar. Under envisa protester gick efter hand kommunen med på våra "direktiv".

Från början var väl vår tanke att försöka förmå kommunen att stå för kostnaden, men vi insåg snabbt att vägen till framgång var att vi erbjöd oss att betala. Annars

hade det säkert inte blivit någon gårdsgård och i alla fall inte på det sätt vi velat ha den.

I december 2006 fick vi ett skriftligt beslut från kommunen att vi kunde låta bygga vår gårdsgård.

Nu vidtogs resonemang inom styrelsen huruvida vi skulle göra det helt på entreprenad eller försöka att med hjälp av expertis och med frivilliga i föreningen bygga gårdsgården. Ganska snabbt insåg vi att det första alternativet var det enda realistiska för att snabbt få detta klart. Vi var mycket angelägna om att gårdsgården skulle vara klar innan staketet runt ATS revs.

Omgående gick vi ut med en offertförfrågan till dels företaget Jämtgårdsgård i Svenstavik och Toréns här i Östersund. Vi fick två mycket tydliga och bra offerter och Toréns låg nästan 25000 kr under Jämtgårdsgårds, så styrelsen beslöt att ge uppdraget åt Toréns och att arbetet skulle vara utfört senast under maj - juni 2007.

Så skedde också och gårdsgården står nu färdig. Den blev ett par tusen kr dyrare än offerten pga att den var 5 m längre än vid beräkningen inför denna. Alla som uttalat sig tycker att den passar väldigt väl in i området och att det blir en perfekt inramning av våra stugor. Jag som följde arbetet kunde konstatera att det skedde på gammaldags maner och med all den kunskap man samlat på sig under århundraden för att bygga denna sort av staket.

Det som återstår nu är att komplettera med en gånggrind nedanför Kommendantshuset och vid körvägen upp mot Fäbodstugan skall vi ha lösningen med lösa slänor mellan två grindstolpar.

Härutöver skall vi också i samråd med kommunen göra informationsskyltar att sättas upp vid ingångarna till området. Dessa skyltar har dock kommunen lovat betala.

Sten Bredberg

*Nedan: Del av Talldungens nya gårdsgård
Foto: Sten Bredberg*

Nytt dass vid Monumentet!

Avträdet vid Monumentet har under flera år varit en sorglig syn. Så undertecknad och Lars Hammar transporterade upp ett nytt dass under januari 2007. Sommaren 2007 gick vi upp för att utföra arbetet med att montera ner det gamla och montera upp det nya dasset.

Dasset är oläst så att det kan användas av dem som besöker Monumentet. Vi har förankrat dasset med fyra staglinor så vi hoppas att det skall få stå kvar i användbartskick i många år till.

Efter några års renovering och underhåll av Monumentsstugan på utsidan är det nu dags för stugans insida. Under sommaren 2008 kommer Monumentsstugan att genomgå en renovering inomhus, dessutom behöver själva Monumentet en renovering/ansiktslyftning. Till denna renovering behöver jag hjälp och vill härmed inbjuda till "Renovering av Monumentet 2008". Datum är ej ännu fastställt, troligtvis i juli månad. Du som är villig att ställa upp kan anmäla intresse till mig på mail: joan.danielsson@fmv.se alternativt 063-311 26. Du får gärna önska vecka. Arbetet kommer att genomföras under en period av ca fyra dagar och man behöver inte delta hela perioden.

Vi kommer att köra upp materiel och material för renoveringen under januari 2008. Ni som använder monumentsstugan under vintern och våren 2008 får stå ut med den olägenheten.

Johan Danielsson
Stugfogde Monumentsstugan

Följ med på tur!

Renovering av
monumentet 2008

troligen i juli.

Anmäl intresse till

Johan Danielsson

forts. från sidan 9

A 4 minnen sökes!

Redaktören söker A 4-minnen av olika slag, antingen för publicering i Norrland-sartilleristen eller för Kamratföreningens arkiv och/eller vårt blivande garnisons-museum.

Både artiklar och bilder är välkomna!

Hör av Er!

**Mikael Andersson
C Red**

forts. fr. s.8

kan utan svårighet spåra en likhet mellan far och son. Lars berättade också om sin tid på A4, där han haft mycket roligt som 10-årsgrabb och framförallt allt spännande som tillhörde hästlivet på den tiden. Jag frågade honom om han kände till A 4:s jubileumsbok, vilket han inte gjorde, så jag bestämde att jag skall överlämna en sådan till honom nästa gång jag kommer till Stockholm.

Därefter fortsatte resan mot Linköping för att göra nästa leverans på Wik säteri intill Jönåker.

Nils Hamilton tog emot och visade platsen för porträttet i övre salongen i den vackra huvudbyggnaden från 1700-talet. En lustig detalj i sammanhanget var att det redan hängde en kopia på den avsedda platsen. Jag hade nämligen hjälpt hans son för ett par år sedan att göra en fotokopia att överlämnas till Nils på hans 60-årsdag. Kopian var faktiskt mycket bra, men för familjen var det tydligen mycket mer värt att få ta emot originalet.

För mig som bevarare av A 4:s traditioner kändes det bra att få överlämna dessa fina porträtt till platser där de har en bra framtid och där de också kommer att påminna de som ser porträtten om A4:s historia. Det känns därför naturligt, att KfNA efter att ha placerat de mest intressanta porträtten på Garnisonsmässen, vidtar aktiva åtgärder för att överföra övriga porträtt till respektive regementschefs släktingar.

Sten Bredberg

Lars
Odenrick
med far

upp på toppen av Bustvalen, 875 m ö h. Här finns I 5:s Karolinermonument, väldigt stort och väl synligt i området. Utsikten här var enastående med delar av Sylmassivet som det mest imponerande. Ett område, mellan Enan och Blåhammarskaftet, drog till sig särskild uppmärksamhet. Här fanns många små pyramider som delvis var bevuxna med små fjällbjörkar och dessutom fanns här sandiga platta partier. På kartan kallas området Småhögarna. Det är givetvis inlandsisens avsmältning som varit byggmästare här. Detta område vill jag besöka i framtiden, det påminde om Gröndalen nära Lunndörrsstugorna.

När man vandrar i detta område, med mängder av myrar och svårforcerad terräng tänker man givetvis på monumentens budskap, de Armfeltska karolinernas återtag över fjällen. Det var den finländske militären, Carl-Gustaf Armfelt (1666-1736), general och befälhavare över den karolinska armé som nyåret 1718-19 marscherade in i döden på dessa fjällvidder vid reträtten till Jämtland efter fälttåget mot norrmännen. I samband med detta omkom närmare 3.500 karoliner på fjället eller senare i sviterna av marschen. En ohygglig katastrof som hände för snart 300 år sedan.

Efter dessa historiska tillbakablickar blev det ett kort besök på den norska sidan om riksgränsen. Sedan åter till Ranglanstugan och eldning med åtföljande god värme, mat och sömn efter dagens strapatser.

Sista dagens morgon åter sol och ett enastående landskap, dock en aning kall vind men helt normalt vid denna tid på året. Under hela vistelsen vid stugan kunde man höra det mäktiga ljudet av de närbelägna älvarna, Enan och Ranglan, väl påfyllda vid detta tillfälle.

Det blev många intryck från dessa tre dagar med både historia och stora naturupplevelser som etsat sig fast i minnet.

Ett stort beröm till våra stugfogdar, Rolf Maserius och Johan Danielsson. Ranglanstugan är i prima form. Till sin hjälp har de också haft vår avgående ordförande, S-O Abrahamsson med mannar, som under 2005 gjort förbättringsarbeten, bland annat målat utsidan med rödfärg. Nu lyser stugan eldig röd.

Tyvärr är det inte så många kamrater som utnyttjar vår fina stuga. Efter denna artikel kan man hoppas att flera tar möjligheten. Har man tur med vädergudarna är det ett storslaget landskap att vistas i. Om hälsan står bi blir det för undertecknads del nya besök vid Ranglanstugan.

Rolf G. Swedbergh

Milmus – en förkortning i tiden!

I samband med nedläggningen av resten av garnisonen aktualiserades ganska omgående traditions- och museifrågorna och det stod klart att kamratföreningarna hade mycket att vinna på intim samverkan för att nå framgång. Vi var inte längre ensamma – nu var vi fler i samma båt.

Det ledde till att Militärmuseiföreningen i Jämtlands län, Milmus Z bildades vid konstituerande möte i ordersalen i I 5:s kanslihus den 9 februari 2006. Föreningen är öppen för såväl juridiska (d.v.s. organisationer et.c.) som fysiska personer. Styrelsen kom att bli sammansatt på så sätt att grundarföreningarna automatiskt har representation genom att de tillsätter varsin styrelsemedlem, jämte dennes suppleant.

Grundarföreningarna är:

- Kamratföreningen Försvarets tekniska officerare, KamraToff
- Kamratföreningen Norrlandsartillerister, Kf NA
- Jämtlands flygflottiljs kamratförening
- Jämtlands fältjägarregementes kamratförening

I dagsläget har föreningen, förutom grundarföreningarna, ytterligare två organisationer som medlemmar och härutöver c:a 60 "enskilda" medlemmar. Det finns plats för fler! Föreningens ändamål framgår av stadgarna och det är med mot dessa som föreningen arbetar.

Föreningen har till ändamål att:

- att tillvarata, värda och levandegöra det militära kulturarvet genom att bl.a. utveckla ett gemensamt garnisonsmuseum.
- att vara ett samarbetsorgan för däri ingående medlemmar
- att representera föreningarna i frågor av gemensamt intresse
- att sprida kännedom om Jämtlands läns försvarshistoria
- att aktivt verka för att traditionsbevarande verksamhet bedrivs
- att i övrigt bedriva verksamhet som främjar ovan nämnda ändamål
- att vara beredd motta och eller förvalta eventuella donationer direkt ställda till föreningen, därest inte sådana donationer skall förvaltas av medlemsorganisation. Muséets föremål skall normalt ägas av någon av de fyra grundarföreningarna.

Det är mycket roligt att det kommit till stånd ett gemensamt arbete kring dessa frågor och därmed sammanhängande praktisk samverkan. Vi hade nog alla haft väl av sådant långt tidigare.

Av naturliga skäl har arbetet alltsedan grundandet i hög grad varit inriktat på att få till ett nytt garnisonsmuseum och där har föreningen knutit an till det samarbete som Kf NA redan hade inlett med Jämtlands veteranbilkлубb, JVBK, Svensk flyghistorisk förening Jämtland/Härjedalen, SFF J/H och Jämtli-Jämtlands läns museum, JLM, kring en framtida anläggning ute vid Optandsfältet. Projektet har fått namnet "Optand teknikland" och här har verkligen arbetet burit frukt. Mark har anskaffats bredvid nuvarande Flyg- och lottamuseet och nu är vi mitt uppe i arbetet med att få ordning på mark och anskaffning av lämpliga (förråds-)byggnader – förutom de gemensamma delar som nyuppförs. Det är behov av såväl utställningshallar med arbetsutrymme som rena förrådsutrymmen. Allt i en museisamling står ju inte utställt.

Det ser verkligen ut att bli ett intressant besöksmål och det kombineras dessutom förhoppningsvis med två ytterligare komponenter som finns med i den statliga utredningen "Försvar i förvar" – nämligen ett mobiliseringsmuseum, en idé som faktiskt varit med

tidigare, samt nanturligtvis själva krigsflygbasen med både 1940- och 1990-tal. Dessa två delar är riksintressen. Tag gärna en tur ut till Optand och se vad som händer – det har väl knappas undgått någon som passerat på E 14 att en JA37 Viggen står som en tydlig markör på marken vid avfarten.

Föreningens styrelse kom att få oförändrad sammansättning vid årsmötet på Frösö läger den 27/2-2007 och består i dag av:

Ordförande Sven Mattsson (utsedd av KamraToff)

V.ordförande Jan-Anders Jacobsson (utsedd av I 5 Kf)

Sekreterare och kassör Mikael Andersson

Ledamöter:

Sten Bredberg (utsedd av Kf NA)

Christer Nordlund (utsedd av F 4 Kf)

Björn Staverfelt

Ulrika Kämpe

Suppleanterna:

Kaj Sandström (utsedd av KamraToff)

Bo Olsson (utsedd av Kf NA)

Christer Borgsten (utsedd av I 5 Kf)

Asbjörn Norling (utsedd av F 4 Kf)

Vice ordförandes roll har blivit stor, bl.a. då inom dennes svår legat kanslifunktion i lokalerna ute på Frösö läger och ett stort jobb inom hela museiprojektet Optand teknikland. Vi får vara glada att Jan-Anders gått i pension och därmed har haft den tid att tillgå som verkligen behövts. Ett stort antal medlemmar från föreningarna har dessutom varit behjälpliga inom det omfattande flytt- och inventeringsarbetet ute på Frösö läger. Museimaterielen m.m. är nu placerad i F 4:s f.d. materielförråd m.fl. platser. En fråga är också hur länge lokalerna på Frösön kan disponeras för detta ändamål.

Milmus Z har även sökt kontakt med andra organisationer regionalt som kan vara nyttiga att nu och i framtiden samverka med på olika sätt. Av den anledningen gick föreningen med i samarbetsföreningen "Forum för industrihistoria i Jämtlands län, FFIJ", en för länet unik regional förening för arbetslivsmuseer/besöksmål.

Historien är inte slut – den bara fortsätter!

C Red

Hemsidan ligger även
för Milmus Z å:

www.artilleri.se

Blif medlem!

*Medlem i Milmus Z blir Du genom
inbetalande av medlemsavgiften om 100
kr och förstås meddela adressuppgifter!*

*Tag kontakt med
C Red = sek. Milmus Z*

KANONDUNDER ÖVER UPPSALASLÄTTEN

För Jämtlands Fältartilleri, JFA har de senaste två åren i hög grad kretsat runt två stora saker - doktorspromoveringssaluterna i Uppsala och flytt från Skottska förrådet ut till Frösö läger och därmed sammanhängande materielgöromål.

Doktorspromovering-saluterna i Uppsala har gamla anor, det dröjde dock innan Försvarsmakten blev direkt inblandade och det sammanhänger främst med att Andra Svea artillerireg:te, sedermera Uppsalas artillerireg:te, A 5, förlades till Uppsala. När A 5 drogs in 1927 övertogs uppgiften av artillerieleverna vid Arméns underofficersskola, AUS sedermera AKS. Efter dem blev uppgiften ålagd Bergslagens artillerireg:te, A 9 i Kristinehamn och naturligtvis Artillerireg:tet i Kristinehamn. När A 9 avflyttade från Kristinehamn aktualiserades 2005 frågan hur det skulle bli sedan av Hökvarteret. Frågan ställdes av HKV till Riksförbundet Sveriges Militärkulturhistoriska Föreningar, RSMF om uppgiften kunde övertas av någon av de militärkulturhistoriska föreningarna. Efter RSMF:s förfrågan till föreningarna överenskomms att Jämtlands Fältartilleri skulle överta Uppsala universitet, då Artilleriavdelningen i Göteborg, AiG ansvarade för Karolinska och KTH samt Wendes militärhistoriska förening, WMF ansvarade för Lunds universitet. JFA har ju därutöver sedan tidigare även uppdraget visavi Mittuniversitetet.

Inför övertagande samverkade JFA med Artillerireg:s ansvarige, Mikael Andersson (jodå jag har inte skrivit fel) och ett besök gjordes vid saluten våren 2005 i Uppsala för att på plats bilda sig en uppfattning av uppdragets art och omfång. Det blev också en intensiv samverkan med Uppsala universitet och akademiintendent Per Ström som ansvarar för ceremoniet och med Luftstridsskolan, LSS i Uppsala där vi förvarar de pjäser som används. Från början var det avsett att vi skulle överta de två 7,5 m/02 som Artillerireg:tet använde, men det blev inte så p.g.a. hanteringsmissar från reg:s sida, så istället fick vi upp två stycken 7,5 cm kanon m/02-33 som mellan skjutningarna är förrådsställda på LSS. På så sätt slipper vi pjästransporter mellan Östersund och Uppsala.

Premiären för JFA skedde i kyla och mörker utanför Uppsala slott kl. 07.00 den 27 januari 2006. En härlig start! Genom mobiltelefon ordnade vi direktsändning i Radio Jämtland samtidigt som Radio Uppland också var med - god täckning m.a.o.

Hur går det då till?

Salutgivningarna genom två gånger varje år, i januari och i maj och hittills har JFA redan genomfört detta vid fyra tillfällen. Föreningen har vid två tillfällen stöttats av Föreningen Beredskapstid 1939-45 i Stockholm, ett mycket bra samarbete dem emellan. I maj 2007 var det extra festligt då det var Linnéjubileum och Kofi Annan, FN:s förre generalsekreterare, promoverades och växlade några ord med salutbatteriet. Alltnog, skjutningarna sker i två omgångar - först kl. 07.00 vid Uppsala slott ut mot domkyrkan för att markera antalet promovender och de deltagande fakulteterna. Studentkårens nationsrepresentanter och fanbärare är då våra gäster med glada tillrop och även landshövdingen, Anders Björk, dyker ibland upp - om inte annat blir han och resten av Uppsala ordentligt väckta. Efter morgonskjutningen omgrupperar batteriet till Universitetshuset och väntan med frukost vidtager. Under detta uppehåll är batterihefarna gäster vid silllunch på Upplands nation - en mycket trevlig tillställning.

Den stora skjutningen äger rum under själva ceremonin då vi har en man på plats inne i universitetshuset som följer ceremonin och fjärrkommenderar batterichefen utanför för att skotten skall komma vid rätt tillfälle. Promovenden, som kommer från respektive fakultet saltueras med två skott, jubel- och hedersdoktorer med ett skott och de nybakade doktorerna (doctores juvenes - ceremoniet är till största delen på latin!) får en samlingssalut efter att alla promoverats om tre skott. Hittills har juristerna varit så få att de faktiskt fått ett skott var. Totalt rör det sig normalt om lite över 100 skott vid varje doktorspromoveringsskjutning. Marken framför batteriet är täckt av sågspån och pappdecklar från salutskotten!

När ceremonin är över kommer doktorerna förstås ut och det är många som då passar på att införskaffa sig en hylsa som minne av ceremonin.

På kvällen är det dags för fest som äger rum på Uppsala slott, dags för uppsatsning och ombyte för JFA:s medlemmar. Festen fortsätter in på småtimmarna och dagen efter är det bara en sak som återstår, packning och hemfärd till Östersund och Jämtland.

Doktorspromoveringsskjutningar har blivit en mycket viktig del av JFA årliga verksamhet och är förstås även rekryteringsbefrämjande.

Batterichef Gro Olsen fick en ros i juni 2007. Foto: Sten Andersson

Vad mer?

Mittuniversitetet har sin ceremoni vartannat år och i september 2006 ägde den rum i Östersund i Nya kyrkan och salutavdelningen stod grupperad i Österängsparken.

I augusti 2006 firades också järnvägens 150 år med ett evenemang med ångtåg mellan Lit och Östersund och då var även JFA med både i Lit, lv-avd på tåget, krigsbarn m.m. och på Jamtli i samverkan med Jamtli-aktörer under ledning av JFA:s intendenturförvaltare Henric Tungström som arrangerat beredskapsläger med fältartistunderhållning å Per-Albin-torpet.

Förutom de två skjutningarna i Uppsala 2008 väntar också värdskap för RSMF:s riksförbundsmöte i Östersund i mars samt enligt plan även salutgivning vid VM i skidskytte i Östersund under dess sista helg. Det är även dags för markering av Finska kriget 1808-09 och sprängningen av det gemensamma riket, då Finland blev en del av det Ryska imperiet, men det finns väl anledning att återkomma till det.

Mikael Andersson
Skr. JFA

Ost- och vinprovning på A4 officersmäss

I februari inbjöds till ost- och vinprovning på A 4:s gamla officersmäss. Om det var temat eller det faktum att arrangemanget genomfördes på mässen, som innebar att deltagarlistan snabbt blev fulltecknad är svårt att avgöra. Vi blev snabbt de 26 personer, som maximalt kunde delta och tyvärr fick fyra personer på väntelistan ej uppleva det hela.

Ofta händer det väl att man får en slurk vin över, när man ätit en god middag. Då brukar det ju inte vara fel att hitta någon ost i kylskåpet, som kan passa till vinet.

Den här provningen gick ut på att lite mera metodiskt låta var och en smaka på fem olika osttyper och samtidigt ha fem olika slags viner att prova till desamma. Därefter fick var och en dra sina personliga slutsatser om vilka ostar och vilka viner som passade bäst till varandra.

När det gäller smaker finns ju inget som är rätt eller fel, utan var och en känner själv vad som smakar bäst. Sedan kan tilläggas att det finns vissa grundregler för vilka smaktyper, sött, salt, surt m.m. som i allmänhet passar väl ihop med varandra.

För arrangemanget stod undertecknad och Mats Harrysson och som ostexpert hade vi anlitat Gert Andersson Raftsjöhöjdens gårdsmejeri.

Inledningsvis samlades deltagarna i f d Ordersalen i väntan på att Gert skulle dela upp sina ostar i lämpliga portioner. Vi hade då tillfälle att studera det nya utseendet på lokalen. De flesta tyckte väl att det var vackert med de gamla färgerna från 1893, som tagits fram men kunde också konstatera att den ljusblå nyans, med cremefärgade detaljer, som vi tidigare upplevt Ordersalen varit väl så vackert. De relativt moderna taklampor man ersatt våra kristallkronor med kunde dock inte göra rummet riktig rättvisa. Allra mest saknade vi nog alla våra gamla regementschefer, som alltid hängt på väggarna och gett rummet dess historia. Konsten som ersatt dessa imponerade inte på någon.

Eftersom rummet numera används som konferensrum var det någon som anmärkte på att man borde sudda rent på Whiteboardtavlan vid ena långväggen. Efter lite närmare studium av "tavlan" visade det sig inte vara någon dåligt rengjord Whiteboardtavla utan var ett "konstverk" deponerat av Statens konstmuseer.

Så småningom fick vi stiga in i Acke Åslund rummet, där vi kände igen oss mycket bättre. I mitten tronade den unika pergamentlampan, nu renoverad, samt längs väggarna var det fullt av Acke Åslund teckningar. Våra fina dörröverstycken, oljemålningar av Acke Åslund, och skänkta av denne en gång i tiden till officerskåren var kronan på verket.

Nu var det också dukat till alla med en osttallrik med fem sorter utlagda som en stjärna och fem vinglas därtill med omväxlande rött och vitt i glaset.

Det började med att Gert nästan pastorslikt predikade jordens, djurens och därmed ostnäringens betydelse för människans överlevnad. Han utvecklade detta på ett fenomenalt sätt och blev tämligen teoretisk i sitt resonemang, så att jag märkte efter ett tag att deltagarna började skruva på sig och tittade lystet på sina ostbitar och vinglasen därbakom.

Jag lyckades med milda åthävor få honom att inse att deltagarna var nog ganska sugna på att nu få praktiskt tillämpa de kunskaper han nyss förmedlat. Och därmed kunde själva provningen komma igång.

Den avlöpte med många ahaupplevelser och stämningen steg i takt med att vinglasen tömdes.

De flesta kunde hålla med om att ett portvin är ett väldigt säkert kort att satsa på oberoende nästan vilka ostar det är. Den allra bästa kombinationen enligt många var dock den lagrade getosten till det söta vita vinet Moulin Touchais.

Som avslutning hade vi hårt Vika-bröd och Västerbottenost, som smakade bra till det vin vi hade kvar i glaset.

Nöjda och glada vandrade vi därefter hemåt över A 4:s numera gröna kaserngård.

Eftersom intresset var så stort finns väl all anledning att ha ett dacapo om något år.

Sten Bredberg

Svenska Wikipedia om A 4

Wikipedia är ett uppslagsverk på nätet, där det står var och en fritt att bidra med text och bild m.m. Naturligtvis innehåller den även en artikel om A 4 och artilleriet i övrigt. För att dokumentera detta presenteras den aktuella texten om A 4 nedan. (Texten per nov. 2007)

Uppslagsverket hittar Du på:

A 4 texten kan förstås utvecklas och förbättras - kanske kan DU bidra?

Norrlands artilleriregemente (A 4)

Denna artikel behandlar artilleriregementet som var förlagt till Östersund och lades ned 1998. För regementet i Boden (A 8), se Bodens artilleriregemente.

Aktiv: 1893–1997

Land: Sverige

Försvarsgren: Svenska armén

Typ: Artilleri

Storlek: Regimente

Förlägningsort/HKV: Östersund

Motto:

Sammanhållning, Framåtanda, Fältmässighet

Färger: Orange

Norrlands artilleriregemente, A 4, var ett artilleriregemente i svenska armén som härstammade från 1800-talet. Regimentet lades ner år 1997.

Historia

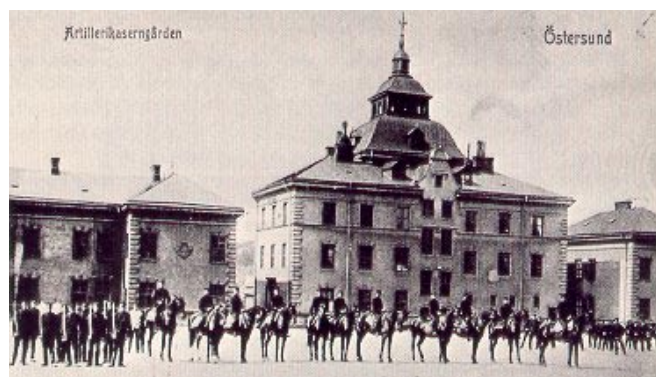
Norrlands artilleriregemente bildades den 3 mars 1893 genom att två batterier ur Första Svea artilleriregemente, No 1, och två batterier ur Första Göta artilleriregemente, No 2, slogs ihop och bildade grunden i Norrlands artilleriregemente, i Östersund.

I. divisionen (1.-3. batt) uppsattes av 9.-10. batt/V. div. från Svea AR. (Härnösand och Stockholm)

II. divisionen (4.-6. batt) uppsattes av 9.-10. batt/V. div. från Göta AR. (Karlsborg)

Bägge divisionerna utrustades med 8,4 cm kanon m/1881.

Ombeväpning till 7,5 cm kanon m/02

(1902) påbörjades 1906.

1910 förlades regementets III division till Boden där de 1928 bildade Norrbottens artillerikår, A 5. Regimentet erhöll 1914 beteckningen A 4 efter att tidigare ha betecknats No 4. Regimentet övade främst på Grytans skjutfält, SO Östersund.

Regimentet avhöstades sist av alla artilleriregementen och sista året med grundutbildning av hästanspant artilleribatteri var 1953-1954. Batterichef var kapten William Grut.

Norrlands artilleriregemente, A 4, avvecklades vid årsskiftet 1998 och dess traditioner vårdades sedan av Bodens artilleriregemente, A 8, som även bar namnet Norrlands artilleriregemente, A 8 under de följande två åren.

Vid A 4:s nedläggning den 31 december 1997 omfattade regementet tre brigadbataljoner med 15,5 cm haubits m/77A, två fördelningsbataljoner med 15,5 cm haubits m/77B och två förvarsområdeshaubitsbataljoner med 10,5 cm haubits m/40.

Grundutbildningskompanier vid A 4

- 1./A 4 Frösö kompani
- 2./A 4 Fredriksskans kompani
- 3./A 4 Järpens kompani
- 4./A 4 Borgsjö kompani/Lifbatteriet
- 5./A 4 Ragunda kompani
- 6./A 4 Härnösands kompani
- 7./A 4 Duveds kompani

Externa länkar

Artilleri.se om A 4

Kamratföreningen Norrlandsartillerister, Kf NA

Artilleri.se - om artilleriet i Östersund

/C Red

Bilder från förr

Kamratföreningen har undertsundom glädjen att få övertaga fotoalbum, här presenteras några bilder från Sten Ulding tagna under beredskapen samt från Olof Rosenius, efter dennes far, Nils Rosenius (1898-1972) som var studenbeväring vid A 4 1919. Så, välkommen med bildgävor!

Pjäskälar i rullning våren 1940 och Sten Ulding själv tillsammans med segrande lag vid tävling mot lag från I 5 i Funäsdalen i juni 1940.

fortsättning på sidan 27

NÅGRA MINNEN FRÅN DALA-MANÖVERN 1945

Nu var vi framme i mars 1945 och det andra världskriget började lida mot sitt slut. Mina kamrater och jag befann oss i furirskolans slutskede. Studier och praktisk tjänstgöring gick hand i hand, men helt plötsligt deltog vi i en månadslång vinterfälttjänstövning som underbefäl i en stridsorganisation. Vi var ju redan konstaplar bevars.

Jag hade tilldelats befattningen som spanare och var som sådan också ställföreträdande chef för plogavdelningen. Avdelningschef var en för den uppgiften mycket lämplig furir, som före militärtjänsten i det civila livet skaffat sig stor erfarenhet av timmerkörning med häst i skog och mark, särskilt vintertid. Hans kunskaper kom nu väl till pass. Att jag fått uppgiften som spanare berodde kanske på att jag visat intresse för orientering i skog och mark. Furiren och jag kompletterade varandra.

Själva plogen drogs av fyra hästar. Till vårt förfogande stod också ridhästar och tolkryttare. Vår avdelning måste alltid vara först på plats för att ploga upp batteriplats och fordonsplats för hela batteriet.

Vinterfälttjänstövningen började med utmarsch från Östersund i riktning mot östra Jämtland. Där samövade vi med infanterister från I 5 och I 21 i trakten av Kälarne och Håsjö, varvid även stridsskjutningar förekom. Andra truppslag deltog också, vill jag minnas. Det var en ganska omfattande samövning.

Så skedde en kväll ilastning för tågtransport från en järnvägsstation i östra Jämtland - jag kommer inte ihåg vilken, men destinationen var Dalarne, fick vi veta. Vi skulle där deltaga i den stora Dalamanövern, som verkligen visade sig vara omfattande.

Naturligtvis kom många rykten i omlopp bland manskapet om syftet med den stora manövern. Den mest spännande, men samtidigt mest nervkittlande ryktet förmålde, att syftet med den stora truppsammandragningen var, att svensk trupp skulle gå in i Norge och hjälpa normännen med befrielsen från den tyska ockupationen. Det var kanske nära till hands att tro det i krigets slutskede. Inget tydde heller under manövern på att ryktet var

osannolikt. Spänningen och allvaret fanns med hela tiden. Ätminstone uppfattade jag i min ringa befattning läget så.

Vårt batteri lastade av på Västgärde järnvägsstation i trakten av Leksand. Vi gick strax i bivack i ett skogsområde i Leksboda. Alla övningar, förflyttningar och omgrupperingar under denna manöver skedde under dygnets mörka timmar, så under dagtid låg vi i bivack. Vi fick heller inte tända onödig belysning eller göra upp eldar under de nattliga övningarna och förflyttningarna. Det blev en helt annorlunda dygnsrytm och sparsamt med sömnen.

Jag minns, att lokalbefolkningen ställde upp bra för oss. Vi kände oss välkomna. Bl.a. hände det flera gånger, att det stod en 50 liters mjölkflaska vid trossen mitt bivaeken. Det var någon bonde som skänkt mjölken till oss törstande soldater.

Under manövern gick vi förflyttar vi oss i små steg västerut. En episod kommer jag särskilt väl ihåg. Sent en kväll blir jag kallad till batterichefen. Denne beordrar mig att vidarebefordra ett hemligt meddelande till en annan militär befattningshavare av rang. Vem, får jag inte veta. Jag får också ett lösenord. Jag undrar än idag, vad det var för ett viktigt meddelande, som var så hemligt, så att det inte kunde sändas per radio eller per telefon. Kanske var det helt enkelt så, att det var signalförbindelserna som strejkade?

Jag räknar ut att det enligt kartan är drygt två mil till bestämmelseorten. Jag stoppar in det förseglade meddelandet i kartfodralet och purrar en av tolkryttarna och gör mig redo för avfärd på skidor i kvällsmörkret.

Det går bra att till en början tolka på de små vägarna, där skidorna glider så jämnt och fint, men då vi kommer ut på den stora vägen mellan Leksand och Rättvik, uppstår ganska snart problem. Dagsmejan i marssolen har tårt på isen och snön på vägen, så att bitvis stora grusfläckar uppstått, som gör skidåkningen mycket ojämn och ryckig. Sedan jag stått på öronen två gånger, bedömer jag situationen som ohållbar och befriar tolkryttaren från

*Vinterplog och
JFA:s v.ordf. Peter
Kardin i förrådet på
Frösö läger.
April 2006
Foto:
Mikael Andersson*

Vinterplogen med föreställare och 7,5 cm kan m/02 N:o 253 i bakgrunden, JFA:s förråd Frösö läger

sitt uppdrag. Han får helt enkelt göra avsättning och överta mina skidor och stavar. Själv sätter jag mig, sedan jag rullat upp tolklinorna och spänt fast dem, upp på hästryggen för att ensam fullgöra mitt uppdrag. Tolkryttaren får order att med skidor försöka ta sig tillbaka till förläggningen.

Jag får nu i nattmörkret försöka orientera mig till häst till den angivna platsen, där jag skall överlämna det viktiga meddelandet. Till min hjälp har jag förutom karta och kompass en sparsamt lysande arméns ficklampa. Tursamt nog glimtar mänskenet ibland fram mellan molntapparna, vilket är till viss hjälp.

Jag lyckas nå bestämmelseorten och blir efter angivande av lösenord varmt välkommen och får överlämna det hemliga meddelandet till därvarande chef. Kaffe och smörgåsar undfångnas jag också med och Pålle med sitt foder. Under tiden författar chefen ett nytt hemligt meddelande, som jag skall överbringa till min batterichef vid återkomsten till bivacken.

Vederkvickt började jag nu återfärden till häst och det kändes skönt efter det till hälften fullgjorda uppdraget. Då jag var mer än halvvägs nåddes den plankhasande tolkryttaren, bytte vi fortskaffningsmedel igen. Innan natten övergick till morgon kunde jag till min batterichef rapportera att uppdraget var fullgjort och samtidigt överlämna ett nytt hemligt meddelande från den militära befattningshavaren av rang. Tröttheten efter det långa nattliga äventyret vaggade mig snart till sömns under tältduken, trots att det var full dager utomhus.

Då dagen led mot sitt slut och mörkret infunnit sig, om det plötsligt order om uppbrott och att vi skulle vara marschfärdiga inom någon timme. Som vi förmodat, bar det åter iväg västerut och den långa fordonskolonnen med stab, plog, hästar, kanoner och tross drog genom Rättvik, Vikarbyn och Mora till en ny gruppering i skogarna norr om Mora, där vi också gick i bivack.

Nästa kväll kom ny marschorder. Nu fortsatte fordonskolonnen genom Orsa, där centralorten tycktes spöklik i nattmörkret. Nästa anhalt var i trakten av Våmhus och nu var vi ganska säkra på att det skulle bära iväg västerut mot den norska gränsen.

Då vi hade gått i bivack, kom emellertid det glädjande meddelandet att manövern vara slut. Det hade blästs "eld upphör!". Vi fick göra förberedelser för hemtransport på järnväg till Östersund. Det kändes verkligen lugnande. All onödig oro var skingrad. Östersund kändes verkligen som hemma vid detta tillfälle.

Vi kunde i lugn och ro återgå till kasernlivet och till slutspurten i furirskolan.

Sundsvall i januari 2006

Ali Ahlberg

Nils Rosenius bilder 1919

Studentbeväringstyper, nog är den speciell m/10...

Grupperad 7,5 cm kanon m/02

Beväringstyper utanför förvaltninsbyggnaden

Anspänd 7,5 cm kanon m/02

NORRLANDSARTILLERISTENs UTBUD AV PUBLIKATIONER m.m.

Bäste läsare!

Du har väl inte glömt bort att det finns ett antal publikationer som försäljs genom kamratföreningen, det går alltid att beställa!

- "Norrlands Artilleri i beredskap 1939-1945" av Sten Lindahl (Pris: 150 Kr)
- "Norrlands Fältrittklubb" av Axel Hedlund (Pris: 30 Kr)
- "Norrlands Artilleri fjällterräng" av Sten Lindahl (Pris: 30 Kr)
- "Regementsofficerskåren, mäss och kårtraditioner 1893-1983" av Sten Lindahl (Pris: 30 Kr)
- "Den gamla krigsmakten, en översiktlig beskrivning av den svenska försvarsorganisationen 1521-1921" av Docent Gunnar Artéus vid FHS/MHA (Pris: 50 Kr)
- "Äldre nummer av NORRLANDSARTILLERISTEN (Pris: 20 kr)
- "A 4 IF 1902-2002" (Pris: 200 kr) (Säljes för A 4 IF av NA)
- Plansch med reg:s fältförbandsmärken (Pris: 30 Kr)
- Uniformslitografi 1893-1997 av Göte Göransson (Pris: 50 Kr)
- Reg:s CD-skiva från 1993 (Pris: 100 Kr) - endast ett fåtal kvar.
- Videofilmen från 1997 (Pris: 100 kr)
- Tennesoldat med officer i attila m/1873 och sabel (Pris: 75 kr)
- Regimentets slips - är tyvärr slut!

Hur beställa?
Sänd ett e-brev till C Red eller skriv!

C Red NA
Mikael Andersson
Härkmon 110
SE-830 30 LIT
mikael.andersson@mbox335.swipnet.se